

Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-1-001 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 20-50/693-304
Karar Tarihi : 19.11.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER : Hasan ADIYAMAN, Bilge YILMAZ, Öykü SARIASLAN,
Melisa AĞYÜZ, Emine HARMANKAYA, Alican ŞENTÜRK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

- YAPILANLAR** : 1. Ak-Kim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Dr. M. Fevzi TOKSOY, Bahadır BALKI,
Bariş YÜKSEL, Mustafa AYNA
Çamlıca Köşkü, Francalacı Sok. No: 28 Arnavutköy,
Beşiktaş/İstanbul
2. Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Mert AYTEKİN, Av. Duygu ÖNERCİ AKPINAR,
Av. Rümeyza ÜR
Çırağan Cad. Çırağan Apt. 93/4 Ortaköy Beşiktaş/İstanbul
3. Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ahmet Buğra AYDIN
Maslak Mah. Ahi Evran Cad. Polaris Plaza No:21 K:13 D:59
Sarıyer/İstanbul
4. Irmak Kimya Sanayi Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri
Dönüşüm Sanayi Ltd. Şti.
Temsilcisi: Prof. Dr. Aydın ÇELEN
Meksika Cad. No: 19/11 Ümitköy Çankaya/Ankara
5. Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Dr. Özgün ÖZTUNÇ, Av. Mihran AKSAK UYSAL,
Av. Duygu KESLER
Sülün Sok. No:8 1. Levent Beşiktaş/İstanbul
6. May Asit Kimyevi Maddeler Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Demirkapı Keresteciler Sitesi İşgören Sok. No:1 34055
Rami/İstanbul
7. Sulfert Kimya Sanayi Ticaret A.Ş.
Yeşilköy Mah. Atatürk Cad. EGS Business Park B1 K11 No:
351 Bakırköy/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU: Su arıtma tesislerinde kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Su kanal idareleri ve bazı belediyeler tarafından su arıtma tesislerinde kimyasal arıtım ve dezenfeksiyon işlemleri için alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi klor gibi bazı kimyasalların kullanıldığı,
- Bu kimyasal ve hammaddelerin yurtdışından ithal edildiği ve bir kısmının ise tamamen yerli hammaddeler kullanılarak Türkiye’de üretildiği,
- Türkiye’de arıtma kimyasallarının üretim ve tedarikinin iki ya da üç firma tarafından gerçekleştirildiği, su arıtma proseslerinde bu kimyasalların kullanımının zorunlu olduğu ve arıtma tesislerinin alt yapılarının alternatif kimyasal kullanımına uygun olmadığı, bu durumu bilen firmaların ise kimyasallara ait piyasa fiyatlarını rekabetten uzak şekilde belirlediği,
- Arıtma kimyasalları tedarikinde yalnızca iki-üç firmanın olması sebebiyle satın alma ihalelerinde verilen fiyatlarda piyasa şartları ile açıklanamayacak şekilde dalgalanmalar görüldüğü, oluşan fiyat dalgalanmalarının kamu idarelerindeki maliyetlerde değişkenlik gösterdiği

iddia edilmektedir.

(3) 02.01.2019 tarihinde şikâyetçi ile yapılan görüşmede özetle;

- Alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi klor isimli kimyasalların şebeke sularında arıtma amacıyla kullanıldığı,
- Arıtma kimyasallarının tümü aynı amaç için kullanılsa da, su arıtma tesislerinin her bir kimyasala özel şekilde kurulduğu,
- Gaz halinde tüplerle saklanan mayi klor gibi kimyasalların haftada dört defa sevkiyatla alındığı, alüminyum sülfatın ise tesiste günlük yaklaşık 45 ton kullanıldığı, bu kadar kimyasalın depolanmasının imkânsız olduğu, bunun sonucu olarak da kimyasalların kullanıma bağlı olarak ihtiyaç oldukça teslim alındığı, depolanamama sorunundan ötürü yurt dışından bu ürünlerin temininin imkân dâhilinde olmadığı,
- Fiyatlardaki aşırı artışın Devlet Malzeme Ofisine (DMO) de bildirildiği, DMO’ya ihtiyaç duyulan kimyasalları satın alma kataloğuna ekleyip ekleyemeyeceğinin sorulduğu, DMO’nun ise şu an tüm belediyelerin kapasitelerini tespit etmeye çalıştığını ve konuyu araştıracağını bildirdiği,
- 2017 yılına oranla kıyaslandığında alüminyum sülfat fiyatlarının iki katına ulaştığı, geçen sene alüminyum sülfatın ton başına (.....) ABD Doları’ndan satın alındığı ancak bu yıl aynı kimyasala ton başına (.....) ABD Doları ödendiği, geçen yıl ton başına (.....) ABD Doları’ndan satın aldıkları mayi klorürü bu yıl (.....) ABD Doları’na satın almak zorunda kaldıkları, aşırı ve açıklanamaz fiyat artışlarının demir III klorür için de geçerli olduğu,
- Sektörde alüminyum sülfat ürününü üreten üç firmanın bulunduğu, demir III klorür ve mayi klorürü ise üreten iki firmanın olduğu, bu firmaların Ak-Kim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AKKİM), Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti. (HİCRİ ERCİLİ) ve Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret A.Ş. (KORUMA KLOR) olduğu,

- Akferal Su Kimyasalları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AKFERAL)¹ geçmiş ihalelerde görünse de bu firmanın AKKİM tarafından satın alındığı, yine ihalelerde görülen Fehmi Baklacı-Deniz Klor (FEHMİ BAKLACI), Irmak Kimya Sanayi Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Ticaret Ltd Şti. (IRMAK KİMYA) gibi diğer firmaların ise HİCRİ ERCİLİ, KORUMA KLOR ve AKKİM'den satın aldıkları ürünlerle ihaleye girdikleri

hususları ifade edilmiştir.

- (4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 14.12.2018 tarih ve 8832 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 11.01.2019 tarih ve 2019-1-001/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 17.01.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve dosya konusu iddialara yönelik olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına 19-04/41-M sayı ile karar verilmiştir.
- (5) Yürütülen önaraştırma kapsamında; 07.02.2019 tarihinde AKKİM, HİCRİ ERCİLİ, KORUMA KLOR, 14.02.2019 tarihinde ise FEHMİ BAKLACI ve Bociy Kimya Arıtım Nakliyat ve İnşaat Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (BOCİY KİMYA) teşebbüslerinde yerinde inceleme yapılmış ve teşebbüslerden bilgi talep edilmiştir. Ayrıca İstanbul, İzmir, Bursa, Antalya, Adana, Gaziantep, Konya, Mersin, Kocaeli, Diyarbakır, Hatay, Manisa, Kayseri, Samsun, Şanlıurfa büyükşehir belediyelerinden, May Asit Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ltd. Şti. (MAY ASİT) ve Sulfert Kimya Sanayi Ticaret A.Ş.'den (SULFERT KİMYA) bilgi talebinde bulunulmuştur. Talep edilen bilgiler çeşitli tarihlerde Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (6) Önaraştırma sonucunda hazırlanan 06.03.2019 tarihli ve 2019-1-001/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 13.03.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 19-12/136-M sayı ile AKKİM, HİCRİ ERCİLİ, KORUMA KLOR, MAY ASİT, SULFERT KİMYA, IRMAK KİMYA ve Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (AYKİMSAN) hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (7) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, soruşturma tarafı teşebbüslerle ilgili olarak ileri sürülen iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi içeren 22.03.2019 tarihli ve 3753, 3754, 3755 sayılı soruşturma bildirimleri ilgili soruşturma taraflarına gönderilmiş, taraflardan 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarının yapılması talep edilmiştir.²
- (8) Soruşturma bildirimi AKKİM, IRMAK KİMYA, AYKİMSAN, MAY ASİT, KORUMA KLOR ve SULFERT KİMYA tarafından 04.04.2019 tarihinde; HİCRİ ERCİLİ tarafından 08.04.2019 tarihinde tebellüğ edilmiştir. Soruşturma taraflarından SULFERT KİMYA tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 25.04.2019 tarih ve 2858 sayı, AKKİM tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 25.04.2019 tarih ve 2875 sayı, IRMAK KİMYA tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 26.04.2019 tarih ve 2910 sayı, HİCRİ ERCİLİ tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 30.04.2019 tarih ve 2972 sayı, KORUMA KLOR tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 30.04.2019 tarih ve 2956 sayı, MAY ASİT tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 03.05.2019 tarih ve 3020 sayı, AYKİMSAN tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 03.05.2019 tarih ve 3022 sayı ile süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

¹ AKFERAL, AKKİM tarafından 2017 yılı sonlarında devralınmıştır.

² Söz konusu bildirimler 03.04.2019 tarih ve 4179, 4184, 4185 sayılar ile renkli versiyon olarak yeniden soruşturma taraflarına gönderilmiştir.

- (9) Soruşturma kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca 26.03.2019 tarihinde MAY ASİT, SULFERT KİMYA, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA'da yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca soruşturma taraflarından; 04.04.2019 tarih ve 4218 sayılı ile toplam 81 ilin belediyelerinden ve 26.12.2019 tarih ve 15319 sayılı ile Kamu İhale Kurumundan bilgi talebinde bulunulmuştur. Talep edilen bilgiler çeşitli tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (10) Kurulun 31.07.2019 tarih ve 19-27/417-M sayılı kararı ile soruşturma süresinin, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Gerekli görüldüğü hallerde bir defaya mahsus olmak üzere Kurul tarafından 6 aya kadar ek süre verilebilir.*" hükmü uyarınca, soruşturmanın süresinin bitiminden itibaren altı ay uzatılmasına karar verilmiştir.
- (11) Yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan 13.03.2020 tarihli ve 2019-1-001/SR sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri Kurul üyelerine ve anılan teşebbüslere tebliğ edilmiş ve teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları ilgili yazıyla birlikte talep edilmiştir.
- (12) HİCRİ ERCİLİ ve AKKİM'in sözlü savunma toplantısı talepli ikinci yazılı savunmaları sırasıyla, 14.04.2020 tarih ve 3641 sayılı, 17.04.2020 tarih ve 3774 sayılı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. IRMAK KİMYA, KORUMA KLOR ve AYKİMSAN'ın ikinci yazılı savunmaları ise sırasıyla, 23.03.2020 tarih ve 2903 sayılı, 10.04.2020 tarih ve 3496 sayılı, 16.04.2020 tarih ve 3734 sayılı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bununla birlikte MAY ASİT ve SULFERT KİMYA, kendilerine tebliğ edilen Soruşturma Raporu'na yönelik süresi içinde herhangi bir yazılı savunmada bulunmamışlardır.
- (13) Teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları çerçevesinde hazırlanan 30.04.2020 tarihli ve 2019-1-001/EG sayılı Ek Görüş, Kurul üyeleri ve anılan teşebbüslere tebliğ edilmiştir. Üçüncü yazılı savunmalar 20.05.2020-08.06.2020 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (14) Soruşturma çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususu 01.10.2020 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 20-44/614-M sayılı ile sözlü savunma toplantısının 10.11.2020 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir.
- (15) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor, Ek Görüş, toplanan deliller, yazılı savunmalar, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalar ve incelenen dosya muhteviyatına göre 19.11.2020 tarih ve 20-50/693-304 sayılı ile işbu nihai kararı tesis etmiştir.
- (16) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da ve Ek Görüş'te; soruşturma konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma tarafı teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine yönelik yeterli bilgi, belge ve bulgunun bulunmadığı ve anılan teşebbüsler tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. AKKİM

- (17) 1977'de Yalova'da kurulan teşebbüs, klor-alkali ve türevleri, peroksitler, metilaminler, persülfatlar, bisülfidler, tekstil yardımcı maddeleri, kâğıt ve su arıtma kimyasalları ve beton katkı maddelerini kapsayan ürün yelpazesıyla müşterilerine hizmet vermektedir. Temel kimyasallar ve performans kimyasallarında ürünlere sahip olan AKKİM; temizlik, kimya, tekstil, kâğıt, su arıtma, gıda, metal, zirai ilaç, enerji, yapı, maden, deri, plastik ve inşaat sektörlerine ürün tedarik etmektedir.

- (18) AKKİM, Akkök Holding A.Ş.'nin (Akkök) bağlı ortaklığıdır. 1952 yılında Raif Dinçkök tarafından kurulan Akkök; kimya, enerji, gayrimenkul, hizmet ve tekstil sektörlerinde faaliyet göstermektedir. AKKİM tarafından kontrol edilen şirketler şöyledir:
- Gizem Seramik Frit ve Glazür Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Gizem Frit Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş. (Gizem Frit): 1979 yılında Adapazarı Göktepe fabrikasında faaliyete geçen Gizem Frit, Sakarya Hendek 2. OSB'deki tesislerinde üretimini sürdürmektedir. Gizem Frit tarafından üretilen ürünler, (saç, paslanmaz çelik, alüminyum, döküm, seramik karo, vitrifiye, porselen, medikal porselen ve cam gibi malzemelerin dekoratif ve koruma amaçlı olarak kaplanması ara hammadde olarak kullanılmakta olan) frit ve pigmenttir.
 - Meeacolor Productos Ceramicos S.L.U.: Gizem Frit tarafından kontrol edilen İspanya'da yerleşik teşebbüs, seramik sektörü için inkjet mürekkebi ve pigment üretimi gerçekleştirmektedir.
 - Dincox Handels GmbH (Dincox): 1979 yılında Almanya'nın Soest şehrinde kurulmuş olan ve AKKİM tarafından kontrol edilen şirket, AKKİM'in ihracatının yaklaşık yarısını gerçekleştiren distribütördür. Dincox, organik ve inorganik kimya ürünlerinin ticareti ile iştigal etmektedir.

I.1.2. KORUMA KLOR

- (19) 1994 yılında kurulan teşebbüsün ana faaliyet konusu, kimyasal madde (klorlu bileşikler, sodyum hidroksit) ve zirai ilaç üretimi ve satışlarıdır. Üretim haricinde ithal ettiği kimyasal ürünlerin de iç piyasada satışını yapmaktadır. Kocaeli, Hatay ve Denizli illerinde kurulu üretim tesisleri, Tekirdağ ve Adana'da depoları bulunmaktadır. Bu depolarda da ithal edilen ürünlerin satışı yapılmaktadır.

I.1.3. HİCRİ ERCİLİ

- (20) HİCRİ ERCİLİ 1970'li yıllarda oto yedek parça ticareti ve kimyasal madde taşımacılığı faaliyetlerine yönelik olarak kurulmuştur. 2000'li yıllarda başta sülfürik asit olmak üzere kimyasal maddeleri ithal etmeye başlamıştır. Kara tankerleri, ulusal ve uluslararası kimyasal deniz tankerleri taşımacılığı faaliyetlerini yürütmektedir. Türkiye'de merkezi Bandırma olmak üzere Mersin, İzmit, Çorlu'da dört noktada toplam (.....) ton kimyevi madde stoklama, gümrükleme kapasitesine sahip olan HİCRİ ERCİLİ, yine kendine ait ADR belgesine sahip araç ve SRC sertifikalı şoförleri ile kimyasal madde taşıma kapasitesine sahip araçlarla Türkiye ve yurtdışındaki müşterilere ürün ve hizmet sunmaktadır. HİCRİ ERCİLİ 2015 yılında Okan Tersane San. ve Tic. A.Ş.'yi satın almıştır.
- (21) HİCRİ ERCİLİ Bandırma ve İzmit'te kurulu tesislerinde (.....) ton/yıl alüminyum sülfat üretim kapasitesine sahiptir. 2011 yılında sıvı alüminyum sülfat ürünün ticaretine başlamıştır. Ürettiği alüminyum sülfat ürününü hem yurtiçinde pazarlayabilmekte hem de yurt dışına ihraç edebilmektedir.
- (22) HİCRİ ERCİLİ'nin bağlı bulunduğu gruba ait firmalar şöyledir: Hicri Ercili Tersanecilik San. ve Tic. A.Ş., Hicri Ercili Denizcilik A.Ş., Ercili Gıda Soğ. Hava Kim. Mad. ve Pet. Ürün. Nak. İnş. Taah. San. Ltd. Şti., Kimya Market San. Tic. Ltd. Şti., Hicri Ercili Kimyevi Madde ve Petr. Ür. Nak. Otom. San. Tic. Ltd. Şti.

I.1.4. MAY ASİT

- (23) 1984 yılında kurulan teşebbüs, kimyevi madde alım satım, alüminyum sülfat üretim alanında faaliyet göstermektedir. Temin ettiği kimyevi maddeleri İstanbul, İzmir, Çorlu ve Mersin'de bulunan depolarından müşterilerine ulaştırmaktadır.

I.1.5. SULFERT KİMYA

- (24) 2012 yılında kurulan teşebbüs, endüstriyel kimyasallar, gübreler ve zirai kimyasal ürünlerin (kükürt, mikronize kükürt, bentonit kükürt, alüminyum sülfat, demir sülfat) üretim ve satışı alanında faaliyet göstermektedir. Merkezi İstanbul olan teşebbüsün İzmir ve Samsun'da fabrikaları bulunmaktadır.

I.1.6. IRMAK KİMYA

- (25) 1991 yılında İstanbul'da ticarethane olarak faaliyete başlamıştır. 1994 yılından itibaren sülfat çeşitleri üretimine başlayıp, Dilovası Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyetlerine devam etmiştir.
- (26) Alüminyum eloksal, demir-çelik, galvaniz ve kaplama sektörüne hizmet sunan teşebbüs, faaliyet alanlarını genişleterek gıda, tekstil, gübre, deri, boya ve elektronik baskı devre sanayi dallarına da kimyevi madde tedarikçisi olarak hizmetlerini sürdürmektedir.

I.1.7. AYKİMSAN

- (27) AYKİMSAN; içme suyu ve atık su arıtma kimyasalları, havuz kimyasalları ticareti, klor, reçine, tuz ruhu gibi kimyevi ürünlerin imalatı, su arıtma teknolojileri, evsel ve endüstriyel arıtma sistemleri, arıtma sektöründe kullanılan ekipmanlar ve temizlik malzemesi ürünlerinin ticareti alanlarında faaliyette bulunmaktadır.

I.2. İlgili Pazarlar

I.2.1. Su Arıtma ve Dezenfeksiyon Sektöründeki Ürünlere İlişkin Bilgi

- Alüminyum Sülfat:

- (28) Alüminyum sülfat esas olarak içme suyu arıtma tesisleri, atık su arıtma tesisleri, inşaat endüstrisi, kâğıt endüstrisi, şeker endüstrisi, deri mamulleri, tekstil endüstrisi ve piliç/tavuk yetiştiriciliği alanlarında kullanılmaktadır.
- (29) Alüminyum sülfat ürününün satışının büyük bir kısmı su arıtma sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere/belediyelere gerçekleştirilmekte ve su arıtmada topaklayıcı ve çöktürücü (koagülant, flokülant) olarak kullanılmaktadır. Alüminyum sülfat inşaat sektöründe beton katkısı üretiminde, kâğıt sektöründe ise eski sistem ile üretim yapıp modern katkı maddelerini kullanmayan firmalarca kâğıt üretimi gerçekleştirilirken kullanılmaktadır.
- (30) Alüminyum sülfat ürününe alternatif olarak demir III klorür, polialüminyum klorür (PAK), demir sülfat ve organik koagülantlar kullanılabilir. İleri teknolojiye sahip arıtma tesislerinde (yakın tarihte inşa edilmiş arıtma tesislerinin büyük bir kısmında) alüminyum sülfat, demir III klorür veya PAK ürünleri birbirlerine alternatif olarak kullanılabilir. Alüminyum sülfat ürününün temel girdisi ise alüminyum hidroksit ve sülfürik asittir.
- (31) Türkiye'de AKKİM, HİCRİ ERCİLİ, MAY ASİT ve SULFERT KİMYA tarafından alüminyum sülfat üretimi gerçekleştirilmekte olup, mamul olarak alüminyum sülfat ithal edilmemekte, girdi olarak kullanılan sülfürik asitin büyük bir çoğunluğu yurt dışından ithal edilmektedir. Aşağıdaki tabloda teşebbüslerin alüminyum sülfat satış miktarları ve satış miktarı bazında pazar payları sunulmaktadır.

Tablo 1: Alüminyum Sülfat Ürününe İlişkin Tahmini Pazar Payları

Yıl	2016		2017		2018	
	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)
HİCRİ ERCİLİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKKİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MAY ASİT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SULFERT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	92.083.067	100,0	98.838.989	100,0	90.169.851	100,0

Kaynak: Teşebbüslerden gelen satış verileri

Demir III Klorür:

- (32) Demir III klorür, evsel ve endüstriyel suların arıtılması işlemlerinde, baskılı devrelerin üretiminde, çamur şartlandırma işlemlerinde, bakır aşındırma işlemlerinde, demir oksit pigmentlerin üretiminde ve tekstil sektöründe mordant olarak ayrıca, alüminyum sülfata benzer şekilde arıtma tesislerinde topaklayıcı ve çöktürücü olarak da kullanılmaktadır. Alüminyum sülfat, PAK, demir sülfat ve organik koagülantlar, demir III klorür ürününe alternatif olarak kullanılabilir. Bununla birlikte demir III klorür, aşındırıcı (korozyif) olduğu ve betonarme duvarlara zarar verdiğinden dolayı eski betonarme su arıtma tesislerinde kullanılmayabilmektedir.
- (33) Demir III klorür içme suyu kalite Tip-1 (içme suyu arıtma tesislerinin ihtiyacına yönelik üretilmektedir) ve atık su kalite Tip-2 (atık su arıtma tesislerinin ihtiyacına yönelik üretilmektedir) olarak iki farklı tipte üretilmektedir.
- (34) Demir III klorürün temel girdisi ikinci kalite demir, klor gazı ve demir III klorür ürünleridir. Demir III klorürün tamamı Türkiye’de üretilmekte olup, üretici firmalar AKKİM ve KORUMA Klor’dur. Tablo 2’de yer alan AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA gibi teşebbüsler yeniden satıcı konumundadır.

Tablo 2: Demir III Klorür Ürününe İlişkin Tahmini Pazar Payları³

Yıl	2016		2017		2018	
	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)
KORUMA Klor	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKKİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
IRMAK KİMYA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AYKİMSAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MAY ASİT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	49.639.459	~100,000	43.604.237	~100,000	49.303.407	~100,00

Kaynak: Teşebbüslerden gelen satış verileri

Mayi/Gaz Klor:

- (35) Mayi klor, esas olarak içme suyu arıtma tesislerinde suların dezenfeksiyonunda kullanılmaktadır. Özellikle yaz aylarında su tüketimlerinin artması ile birlikte bu ürüne yönelik olan talepte de artış yaşanmaktadır. Mayi klor, klorlu organik ve inorganik maddelerin üretimi ve kâğıt/plastik sektörlerinde de çeşitli amaçlarla kullanılabilir. Mayi klorun zehirleyici bir gaz olması nedeniyle, operasyonu ve uygulaması azami dikkati gerektirmektedir. Bununla birlikte, mayi klor pek çok muadil ürüne göre daha efektif. Son yıllarda mayi klor depolamasından çekinilmesi sebebiyle

³ IRMAK KİMYA, AYKİMSAN ve MAY ASİT demir III klorür ürününün yeniden satıcısı konumunda olup satış miktarları üreticiler olan AKKİM ve KORUMA Klor’dan aldıkları miktarlardan ayrıştırılmayacak şekilde pazar payları hesaplanmıştır.

bazı işletmelerin alternatif sistemler/ürünler test ettiği ve bu doğrultuda yatırım gerçekleştirdiği görülmektedir.

- (36) Mayi kloru alternatif olarak tuzlu sudan yerinde klor üretim sistemleri, ozon jeneratörleri, toz klor, klordioksit veya klordioksit jeneratörleri, sodyum klorit, sodyum hipoklorit ve ileri filtrasyon sistemleri (UF, RO vb.) kullanılabilir. (37) Mayi klorun tamamı Türkiye’de üretilmekte olup, üretici firmalar AKKİM ve KORUMA Klor’dur. Tablo 3’te yer alan AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA gibi teşebbüsler yeniden satıcı konumundadır.

Tablo 3: Mayi Klor Ürününe İlişkin Tahmini Pazar Payları⁴

Yıl	2016		2017		2018	
	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)	Miktar (Kg)	Pazar Payı (%)
KORUMA Klor	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKKİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AYKİMSAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
IRMAK KİMYA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	10.011.647	100,00	10.479.180	100,00	11.243.332	100,00

Kaynak: Teşebbüslerden gelen satış verileri

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (38) Başvuruya konu faaliyetler esas itibarıyla su arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal maddelerden olan alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi/gaz klor üretim ve satışı faaliyetlerinden oluşmaktadır. Soruşturma tarafı teşebbüslerden AKKİM söz konusu ürünlerin üçünü de üretilip satabilmektedir. KORUMA Klor demir III klorür ve mayi/gaz klor, HİCRİ ERCİLİ ve SULFERT KİMYA bu ürünlerden sadece alüminyum sülfat ürününün üretim ve satışı alanında faaliyeti bulunmaktadır. Teşebbüslerden MAY ASİT alüminyum sülfat ürününün hem üretim hem satışını yapmakta, demir III klorür ürünü alıp satmaktadır. Diğer teşebbüsler olan AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA ise üretici teşebbüsler olmayıp, demir III klorür ve mayi/gaz klor ürünlerini üretici firmalardan alarak sadece satış ve pazarlamasını gerçekleştirmektedir.
- (39) Kurulun kimyasal ürünler sektörüne ilişkin daha önceki kararlarında her bir ürünün ayrı pazarlar olarak belirlendiği görülmektedir. Örneğin; Kurulun 04.12.2003 tarih 03-76/925-389 sayılı kararında ilgili ürün pazarı “klor” olarak belirlenmiştir. Yine Kurulun 19.03.2013 tarih ve 13-15/224-109 sayılı kararında ise ilgili ürün pazarının “alüminyum sülfat” olarak tanımlandığı görülmektedir.
- (40) Soruşturma tarafı teşebbüslerin tümünün, başvuruya konu ürünlerden her birinin üretim ve satışını yapamadığı, söz konusu ürünlerin kendine has kimyasal formüllerinin bulunduğu ve Kurulun sektöre ilişkin önceki kararları da dikkate alınarak, ilgili ürün pazarları, ayrı ayrı olmak üzere “alüminyum sülfat”, “demir III klorür” ve “mayi/gaz klor” şeklinde belirlenmiştir.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (41) Dosya kapsamında su arıtma tesislerinde kimyasal arıtım ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin Türkiye’de üretim yapması, satışlarını Türkiye’de gerçekleştirmesi ve şikâyete konu davranışların

⁴ IRMAK KİMYA ve AYKİMSAN mayi klor ürününün yeniden satıcısı konumunda olup, pazar payları, satış miktarları üreticiler olan AKKİM ve KORUMA Klor’dan aldıkları miktarlardan ayrıştırılmadan hesaplanmıştır.

Türkiye'deki satış ve pazarlama faaliyetleri kapsamında ortaya çıkmış olması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tanımlanmıştır.

I.3. Elde Edilen Bilgiler ve Yapılan Tespitler

I.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular

- (42) Önaraştırma sürecinde su arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren AKKİM, HİCRİ ERCİLİ, KORUMA KLOR; soruşturma sürecinde ise MAY ASİT, SULFERT KİMYA, IRMAK KİMYA ve AYKİMSAN'da yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Yapılan yerinde incelemelerde aşağıdaki bulgular elde edilmiştir⁵:

I.3.1.1. AKKİM'de Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Bulgular

- (43) **Bulgu-1:** Performans Kimyasalları Satış ve Pazarlama Direktörü (.....) ile İnorganik Koagülantlar Satış Yöneticisi (.....) arasında gerçekleşen 04.07.2018 tarih ve "İzmit içme Suyu Arıtma Tesisinde Koagülasyon Prosesinde Kullanılmak üzere ALÜMİNYUM SÜLFAT TEMİNİ YAKLAŞIK MALİYET TESPİT CALIŞMASI FİYAT TEKLİF İSTEĞİ/İZMİT SU A.Ş" konulu e-postalarda:

"Merhaba, (.....) Alüminyum Sülfat alımı için yaklaşık maliyet talebi var. (.....). Nasıl bir aksiyon almamı uygun bulurs"

Kac ayda alacaklar?

(.....), Yıllık bir alım. Sözleşme tarihinden itibaren geçerlidir. TL bazında teklif vereceğiz.

(.....) iyidir o zaman herhalde...

Bence de rakam ideal. Çünkü Yaklaşık maliyet olduğu için (.....). Aksi halde ihale döneminde fiyatlar yükselirse hammadde ve kur değişkenliğiyle (.....)"

ifadeleri yer almaktadır.

- (44) **Bulgu-2:** AKKİM Genel Müdürü (.....) ile AKKİM Tedarik Zinciri Müdürü (.....)'in 05.12.2018, 06.01.2015, 20.01.2015 tarihlerinde HİCRİ ERCİLİ ile toplantı yapmak üzere ve 24.03.2016 tarihinde HİCRİ ERCİLİ Genel Müdürü (.....) ile e-posta üzerinden görüştükleri ve toplantı tarihi belirledikleri tespit edilmiştir.

I.3.1.2. HİCRİ ERCİLİ'de Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Bulgular

- (45) **Bulgu-3:** HİCRİ ERCİLİ Genel Müdür Yardımcısı (.....) tarafından Mutlu Akü ve Malzemeleri Sanayi A.Ş. Satınalma Müdürü (.....) ve (.....) gönderilen 24.04.2018 tarih ve "RE: Sülfirik Asit fiyatı hk." konulu e-postada;

"(.....)"

ifadesi yer almaktadır.

I.3.1.3. IRMAK KİMYA'da Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Bulgular

- (46) **Bulgu-4:** (.....) satis@irmakkimya.com adresinden 14.09.2018 tarihinde gönderilen e-postada;

"(.....)"

⁵ Yerinde incelemede elde edilen bulgular aktarılırken orijinal metindeki yazım hataları aynen korunmuştur.

- (47) AKKİM İnorganik Koagülanlar Satış Yöneticisi (.....) tarafından (.....) satis@irmakkimya.com adresine gönderilen 14.09.2018 tarihli e-postada;

“(.....)”

ifadesi yer almaktadır.

I.3.2. Soruşturma Tarafı Teşebbüsler ve İlgili Kurumlardan/Belediyelerden Gelen Bilgiler Sonucu Yapılan Tespitler

- (48) Soruşturma kapsamında taraf teşebbüslerden alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi/gaz klor ürünlerine yönelik maliyet ve satış fiyatlarına ilişkin ve belediyelerden söz konusu ürünlerin alım fiyatlarına ilişkin bilgi talep edilmiştir. Bu bilgilerden yararlanılarak oluşturulan tablo ve grafikler aşağıda sunulmaktadır.

I.3.2.1. Alüminyum Sülfat Ürününe İlişkin Tablo ve Grafikler

Tablo 4: Alüminyum Sülfat Alımı Yapan Belediyelerin 2016-2018 Yıllarındaki Alım Fiyatları, Fiyat Artış Oranları⁶

Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)
Afyon	HİCRİ ERCİLİ	2018	400	580	22	828
		2017	400	475	27	476
		2016	500	373	-	476
İstanbul	AKKİM	2017	8.500	453	38	588
	HİCRİ ERCİLİ		18.500	497,8	51	591
	HİCRİ ERCİLİ	2016	50.000	328	-	408
Aksaray	HİCRİ ERCİLİ	2018	650	1180	124	2016
	HİCRİ ERCİLİ	2017	500	527	24	655
	AKFERAL(AKKİM)	2016	500	424	-	635
Ankara	HİCRİ ERCİLİ	2018	9000	1325	228	1495
		2017	17.000	403	33	422
		2016	20.000	301	-	338
Bolu	MAY ASİT	2018	150	597	12	775
	HİCRİ ERCİLİ	2017	25	530	38	558
	AKFERAL(AKKİM)	2016	100	382	-	415
Çanakkale	MAY ASİT	2018	200	593	20	805
	MAY ASİT	2017	200	493	27	545
	HİCRİ ERCİLİ	2016	125	387	-	498
Düzce	HİCRİ ERCİLİ	2018	350	589	69	950
	AKFERAL(AKKİM)	2016	500	348	-	603
Eskişehir	MAY ASİT	2018	3,12	550	53	628
	HİCRİ ERCİLİ	2017	2,88	359	6	506
		2016	2,40	338	-	418
Erzurum	AKFERAL(AKKİM)	2017 ⁷	2.500	546	26	563
	HİCRİ ERCİLİ	2016	2.500	433	-	480
Tablo 4'ün Devamı						
Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)
İzmir	MAY ASİT	2018	192	617	37	689
	HİCRİ ERCİLİ	2017	176	448	18	558
	AKFERAL(AKKİM)	2016	240	379	-	520
Kastamonu ⁸	HİCRİ ERCİLİ	2018	20	910	40	-

⁶ Tablo 4 belediyelerinin alüminyum sülfat alımında ihale bazında alım fiyatlarındaki artış oranlarını göstermektedir.

⁷ İhale sonrası imzalanan sözleşmenin alım süresi 15.09.2017- 15.03.2019 tarihleri arasında kapsamakta olup 18 aylıktır.

⁸ Kastamonu Belediyesi doğrudan temin ile alım yaptığı için yaklaşık maliyet hesaplanmamıştır.

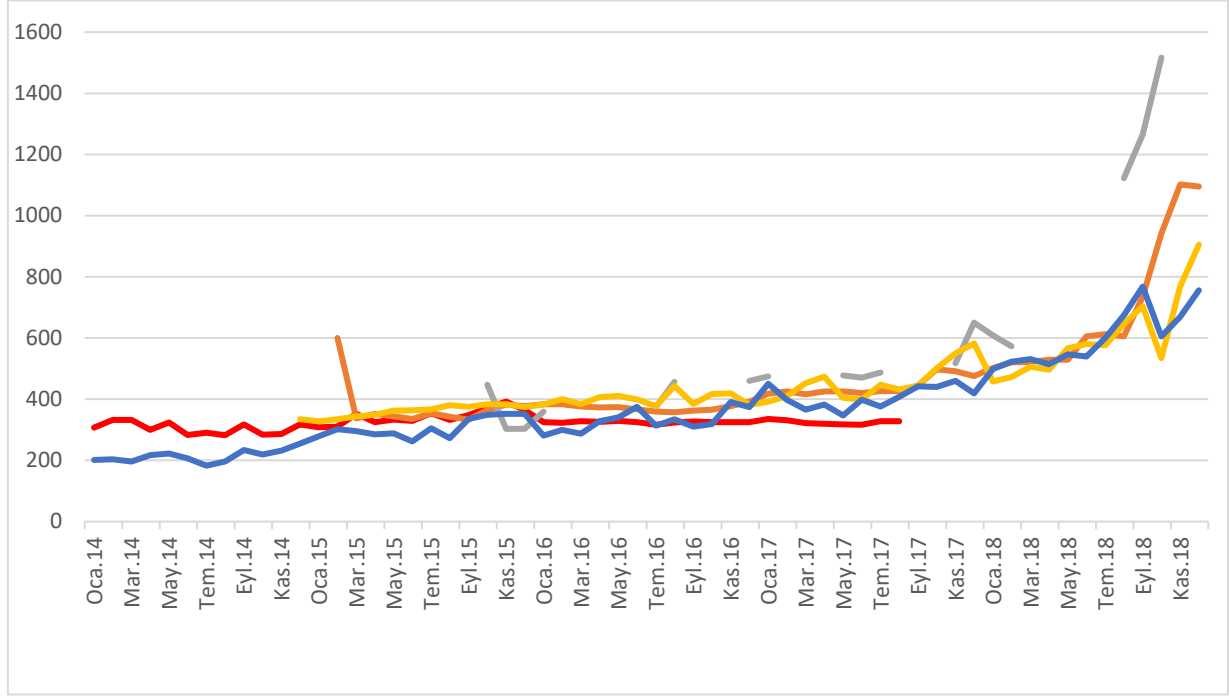
	MAY ASİT		20	650	22	-
	MAY ASİT	2017	15,5	530	23	-
	HİCRİ ERCİLİ	2016	20	430	-	-
Mersin	HİCRİ ERCİLİ	2018	550	785	87	897
	AKFERAL(AKKİM)	2017	550	418	12	682
	AKFERAL(AKKİM)	2016	550	372	-	486
Muğla	AKKİM	2018	125	732	33	1490
	HİCRİ ERCİLİ	2017	50	550	43	860
		2016	230	383	-	1450
Siirt	HİCRİ ERCİLİ	2018	150	1150	-	1442
Uşak ⁹	HİCRİ ERCİLİ	2018	20	1065	136	1100
		2017	25	450	-	500
Kaynak: Belediyelerden gelen bilgi ve belgeler						

- (49) Belediyelerin alüminyum sülfat alımlarına ilişkin Tablo 4 incelendiğinde; belediyelerin alımlarda daha çok ihale usulünü kullandığı ancak zaman zaman doğrudan temin ile de ürün alabildiği, Ankara, Aksaray, Mersin ve Uşak belediyelerinin 2018 yılı alüminyum sülfat alım fiyatlarında kayda değer ölçüde artış yaşandığı görülmektedir. Nitekim Aksaray Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında HİCRİ ERCİLİ'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında 2017 yılına nazaran %124 oranında artış yaşandığı; Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin (Ankara Belediyesi) 2017 ve 2018 yıllarında HİCRİ ERCİLİ'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında 2017 yılına göre %228 oranında artış yaşandığı; Uşak Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında HİCRİ ERCİLİ'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında 2017 yılına göre %136 oranında artış yaşandığı; yine Mersin Belediyesi'nin 2017 yılında AKKİM'den 2018 yılında HİCRİ ERCİLİ'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında yaklaşık %87 oranında bir artış yaşandığı tespit edilmiştir.
- (50) Yer verildiği üzere belediyeler alüminyum sülfat alımlarında ihale usulünü daha fazla kullanmaktadır. Bu doğrultuda belediyelerden gelen bilgiler kapsamında bahse konu ürüne ilişkin belediyelerin yaptığı ihaleler yıl bazında incelenmiştir. Buna göre 2016 yılı için alüminyum sülfat ürününe yönelik Afyonkarahisar, Bolu, Düzce, Eskişehir, Erzurum, İzmir ve Muğla belediyelerince yapılan ihalelerde üç farklı firmanın teklif verdiği; Aksaray, Ankara, İstanbul, Çanakkale ve Mersin belediyelerince yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği görülmüştür. 2017 yılı için alüminyum sülfat ürününe yönelik olarak Bolu, Çanakkale ve Erzurum belediyeleri tarafından yapılan ihalelerde üç farklı firmanın teklif verdiği; Afyonkarahisar, Ankara, Aksaray, İstanbul, İzmir ve Mersin belediyelerince yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği ve Eskişehir Belediyesi tarafından yapılan ihalede tek firmanın teklif verdiği; 2018 yılı için ise Siirt Belediyesi tarafından yapılan ihaleye dört farklı firmanın teklif verdiği, Çanakkale, Eskişehir ve İzmir belediyelerince yapılan ihalelere üç farklı firmanın teklif verdiği; Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara ve Bolu belediyelerince yapılan ihalelere iki farklı firmanın teklif verdiği ve son olarak Düzce, Mersin ve Muğla belediyelerince yapılan ihalelere tek firmanın teklif verdiği gözlemlenmiştir.

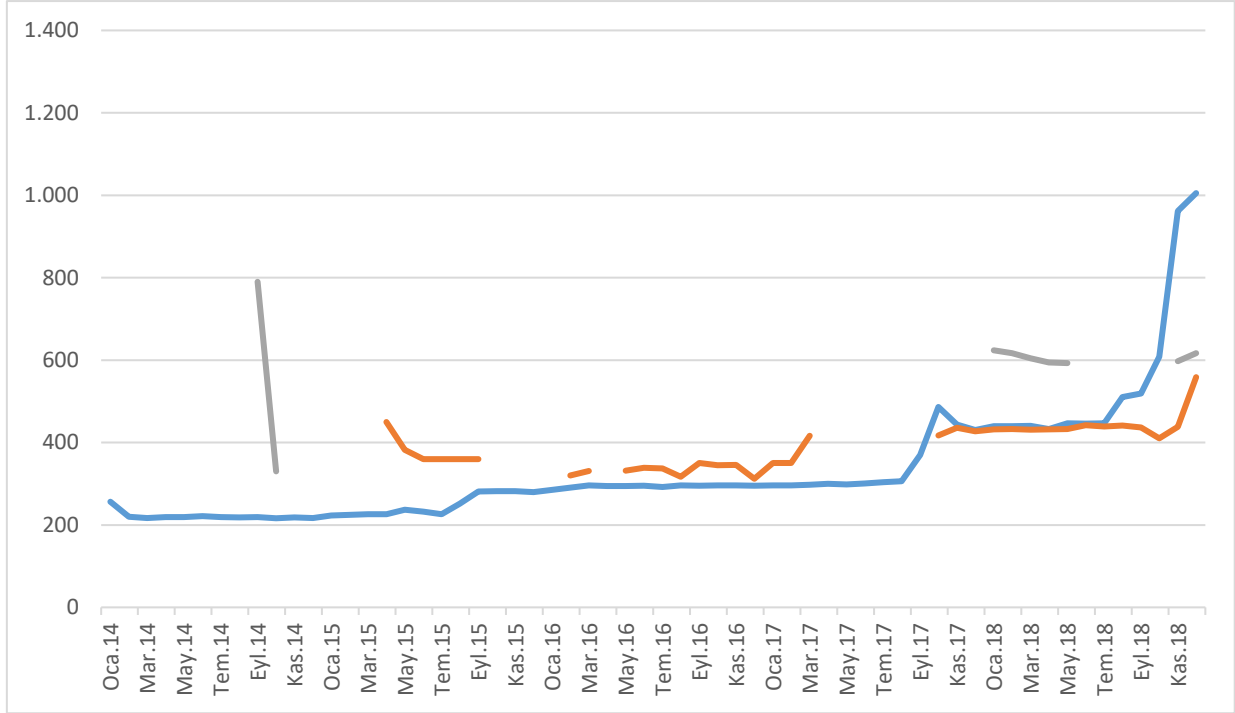
⁹ Uşak Belediyesi doğrudan temin ile alım yapmıştır.

20-50/693-304

Grafik 1: Teşebbüslerin Alüminyum Sülfata İlişkin 2014-2018 Dönemi Ortalama Satış Fiyatları (TL/Ton)

Grafik 2: Teşebbüslerin Alüminyum Sülfata İlişkin 2014-2018 Dönemi Belediyeler Bazında Ortalama Satış Fiyatları (TL/Ton)

Grafik 3: Hicri Ercili Kimyevi'nin¹⁰ 2014-2018 Dönemi Alüminyum Sülfat Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 4: HİCRİ ERCİLİ'nin 2014-2018 Dönemi Alüminyum Sülfat Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 5: AKKİM'in 2014-2018 Dönemi Alüminyum Sülfat Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 6: SULFERT KİMYA'nın 2014-2018 Dönemi Alüminyum Sülfat Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 7: MAY ASİT'in 2014-2018 Dönemi Alüminyum Sülfat Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (51) Soruşturma tarafı teşebbüslerin alüminyum sülfat satışlarına ilişkin yukarıda yer verilen Grafik 1 incelendiğinde; tarafların tümünün alüminyum sülfat ürünü satışının olmadığı, HİCRİ ERCİLİ, SULFERT KİMYA, AKKİM ve MAY ASİT'in anılan ürünün satışını yapabildiği, özellikle HİCRİ ERCİLİ'nin 2018 Ağustos, AKKİM ve MAY ASİT'in 2018 Ekim aylarından itibaren fiyatlarını artırmaya başladığı görülmektedir. Ayrıca teşebbüslerin belediyelere daha fazla tonajda satış yaptıkları tespit edildiğinden belediyelere yaptıkları satışlar özelinde de grafik oluşturulmuş olup, teşebbüslerden SULFERT KİMYA'nın incelenen dönemde belediyelere satışının bulunmadığı tespit edilmiştir.
- (52) Ayrıca gerçekleşen fiyat artışlarının maliyetlerle açıklanıp açıklanamayacağı irdelenmiş ve elde edilen veriler Grafik 3-7'de teşebbüs bazında sunulmuştur.

¹⁰ Hicri Ercili Kimyevi, HİCRİ ERCİLİ'nin de içinde bulunduğu ekonomik bütünlüğe ait bir şirkettir.

I.3.2.2. Demir III Klorür Ürününe İlişkin Tablo ve Grafikler

Tablo 5: Demir III Klorür Alımı Yapan Belediyelerin 2016-2018 Yıllarında Alım Fiyatları ve Fiyat Artış Oranları¹¹

Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)	
İstanbul	AKKİM	2017	17.000	622	-5	805	
	KORUMA KLOR		15.000	655	54	805	
	KORUMA KLOR	2016	16.000	425	21	428	
	KORUMA KLOR		18.000	350	-	384	
Ankara	AKFERAL(AKKİM)	2017	330	338	-	645	
Tablo 5'in Devamı							
Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)	
İzmir	KORUMA KLOR	2018	5800	585	19	686	
	KORUMA KLOR	2017	7700	490	40	575	
	KORUMA KLOR	2016	2200	350	-30	1380	
			4500	500	-	675	
Bursa ¹²	MEFA ARITMA	2018	1,43	1780	61	-	
			8	1100	180	-	
	AKFERAL(AKKİM)	2017	20	392	-	-	
Antalya	AYKİMSAN HİÇYILMAZ	2018	336	800	128	-	
	KORUMA KLOR	2017	732	350	-16	563	
	KORUMA KLOR	2016	1032	420	-	550	
Adana	IRMAK KİMYA	2018	3000	625	108	878	
	IRMAK KİMYA	2017	1900	300	-32	660	
	KORUMA KLOR	2016	1900	445	-	660	
Mersin	MERİDYEN KİMYA	2018	6	1250	-	1370	
Diyarbakır	AYKİMSAN HİÇYILMAZ	2018	700	2690	691	3106	
		2017	350	340	-73	1590	
		2016	800	1300	-	1173	
Manisa ¹³	AKKİM	2018	30	890	-9	1160	
	GÜRSEL KİMYA		1,5	980	-25	2306	
	AKKİM		44	1310	0,7	1403	
	AYKİMSAN HİÇYILMAZ		35	1300	60	1493	
	AKKİM		24	810	-26	1105	
	KORUMA KLOR		23	1100	182	1755	
	AKFERAL(AKKİM)		2017	22	390	-30	877
	KORUMA KLOR			20	560	-34	725
	ÜNSAL İLAÇ		2016	150	850	-	1087
Kütahya	AKKİM	2018	450	684	-	683	
Sivas	BOCİY KİMYA	2018	85	1250	177	1540	
	BOCİY KİMYA	2017	65	450	-27	523	
	AKFERAL(AKKİM)	2016	85	619	-	900	
Balıkesir	AKKİM	2018	1750	638	114	619	
	AKKİM	2017	2000	298	-41	529	

¹¹Tablo 5, belediyelerin demir III klorür alımında ihale bazında alım fiyatlarındaki artış oranlarını göstermektedir.¹² Bursa Belediyesi doğrudan temin ile alım yapmıştır.¹³ Manisa Belediyesi çoğunlukla doğrudan temin ile alım yapmıştır.

	AKKİM	2016	1500	512	-	600
Eskişehir	KORUMA KLOR	2018	1000	400	77	421
		2016	1000	225	-	553
Van	FEHMİ BAKLACI	2016 ¹⁴	120	1250	-	1777
Adıyaman	BOCİY KİMYA	2018	200	799	7	1310
	FEHMİ BAKLACI	2016	215	740	-	740
Ağrı	FEHMİ BAKLACI	2016	600	1416	-	
Ordu	AKKİM		500	990	-	
	IRMAK KİMYA	2017	1000	444	-	
Ağrı	FEHMİ BAKLACI	2016	600	800	-	1416
Aksaray	KORUMA KLOR	2018	250	2000	166	2583
		2017	250	750	29	883
		2016	250	580	-	616

Tablo 5'in Devamı

Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)
Çorum	IRMAK KİMYA	2018	250	770	142	1426
	AKFERAL(AKKİM)	2017	400	318	-23	668
	KORUMA KLOR	2016	400	415	-	708
Mardin	FEHMİ BAKLACI	2018	500	1700	-	1950
Yozgat	KORUMA KLOR	2017	150	365	-	666

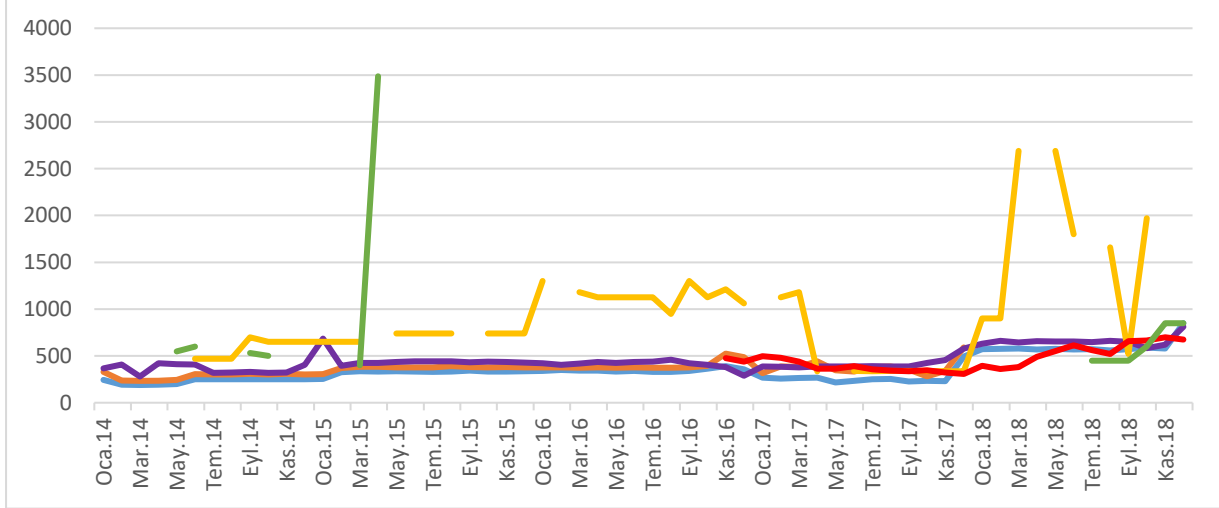
Kaynak: Belediyelerden gelen bilgi ve belgeler

- (53) Belediyelerin demir III klorür alımlarına ilişkin yukarıda yer verilen Tablo 5 incelendiğinde; alüminyum sülfat ürünü olduğu gibi belediyelerin alımlarda daha çok ihale usulünü kullandığı ancak zaman zaman doğrudan temin ile de ürün alabildiği; Bursa, Antalya, Adana, Diyarbakır, Manisa, Sivas, Balıkesir, Aksaray ve Çorum belediyelerinin 2018 yılı demir III klorür alım fiyatlarında kayda değer ölçüde artış yaşandığı görülmektedir. Nitekim Bursa Belediyesi'nin 2017 yılında AKKİM'den 2018 yılında ise MEFA ARITMA'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %180 oranında artış yaşandığı, Antalya Belediyesi'nin 2017 yılında KORUMA KLOR'dan 2018 yılında AYKİMSAN'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %128 oranında artış yaşandığı, Adana Büyükşehir Belediyesi'nin (Adana B.Ş.B.) 2017 ve 2018 yıllarında IRMAK KİMYA'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %108 oranında artış yaşandığı, Diyarbakır Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında AYKİMSAN'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %691 oranında artış yaşandığı, Manisa Belediyesi'nin doğrudan temin ile sık aralıklarla alım yaptığı ve 2018 yılı alım fiyatında %182 oranında artış yaşandığı, Sivas Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında BOCİY KİMYA'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %177 oranında artış yaşandığı, Balıkesir Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında AKKİM'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %114 oranında artış yaşandığı, Aksaray Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında KORUMA KLOR'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %166 oranında artış yaşandığı, Çorum Belediyesinin ise 2017 yılında AKKİM'den 2018 yılında IRMAK KİMYA'dan alım yaptığı ve 2018 yılı alım fiyatında %142 oranında artış yaşandığı tespit edilmiştir.
- (54) Belediyeler demir III klorür alımlarında da ihale usulünü daha fazla kullanmaktadır. Bu doğrultuda belediyelerden gelen bilgiler kapsamında bahse konu ürüne ilişkin belediyelerin yaptığı ihaleler yıl bazında incelenmiştir. Buna göre 2016 yılı için demir III klorür ürününe yönelik Adana, Aksaray, Çorum, Diyarbakır, Eskişehir, İzmir ve Ordu

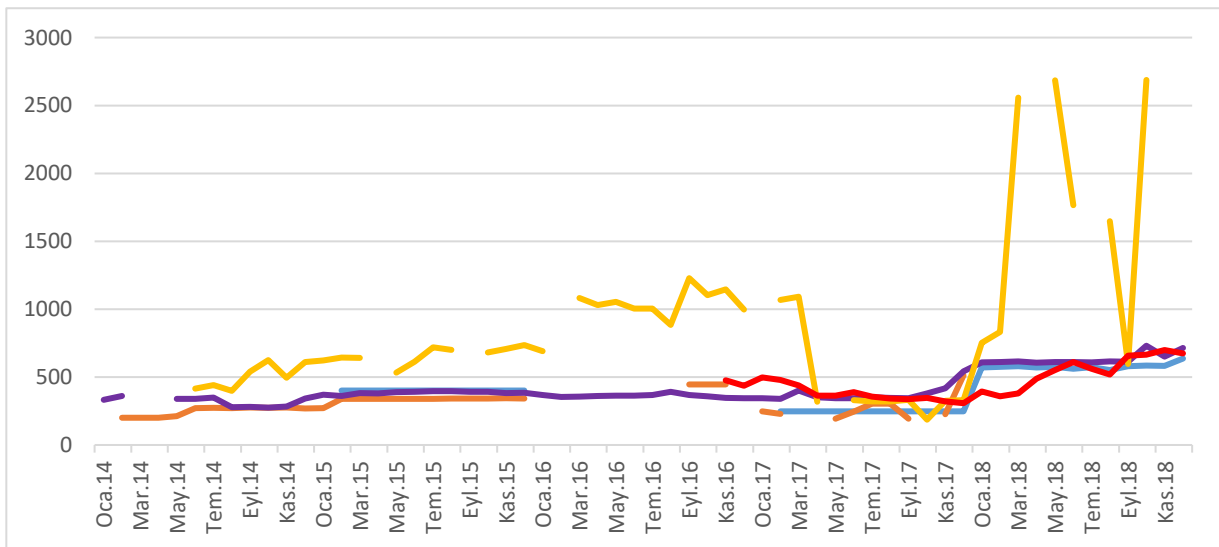
¹⁴ İlgili ihale 2016 yılında yıllık yapılmış olup, mücbir sebeplerden dolayı 2017 yılında birim fiyatlar aynı kalmak koşulu ile bir yıl daha uzatılmıştır.

belediyelerince yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği; Adıyaman, Ağrı, Antalya, İstanbul, Sivas ve Van belediyelerince yapılan ihalelerde tek firmanın teklif verdiği görülmüştür. 2017 yılı için demir III klorür ürününe yönelik olarak Adana, Aksaray, Ankara, Çorum, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Ordu ve Yozgat belediyeleri tarafından yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği, Antalya ve Sivas belediyelerince yapılan ihalelerde tek firmanın teklif verdiği; 2018 yılı için ise Adana, Adıyaman, Aksaray, Çorum Eskişehir, İzmir, Kütahya ve Ordu belediyelerince yapılan ihalelere iki farklı firmanın teklif verdiği; Diyarbakır, Mardin ve Sivas belediyelerince yapılan ihalelere tek firmanın teklif verdiği; Muğla belediyesi tarafından yapılan üç farklı ihaleden bir tanesine iki farklı firmanın diğer iki ihaleye ise tek firmanın teklif verdiği gözlemlenmiştir.

Grifik 8: Teşebbüslerin Demir III Klorüre İlişkin 2014- 2018 Dönemi Ortalama Satış Fiyatları (TL/Ton)

Grifik 9: Teşebbüslerin Demir III Klorüre İlişkin 2014- 2018 Dönemi Belediyeler Bazında Ortalama Satış Fiyatları (TL/Ton)

20-50/693-304

Grafik 10: AKKİM'in 2014-2018 Dönemi Demir III Klorür Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 11: AKFERAL'in 2014-2018 Dönemi Demir III Klorür Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 12: KORUMA Klor'un 2014- 2018 Yıllarındaki Demir III Klorür Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyet Grafiği (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 13: AYKİMSAN'ın 2014- 2018 Yıllarındaki Demir III Klorür Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyet Grafiği (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 14: IRMAK KİMYA'nın 2014- 2018 Yıllarındaki Demir III Klorür Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyet Grafiği (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 15: MAY ASİT'in 2014- 2018 Yıllarındaki Demir III Klorür Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyet Grafiği (TL/ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (55) Demir III klorür ürününe ilişkin olarak yukarıda yer verilen tablo ve grafikler kapsamında sormaya konu taraflardan AKKİM (AKFERAL), KORUMA Klor, AYKİMSAN, MAY ASİT ve IRMAK KİMYA'nın faaliyetinin bulunduğu, bir başka deyişle HİCRİ ERCİLİ ve SULFERT KİMYA'nın demir III klorür ürününe ilişkin herhangi bir faaliyetinin olmadığı görülmektedir.
- (56) 2014-2018 yıllarında anılan teşebbüslerin demir III klorür ürünü için ortalama satış fiyatlarına bakıldığında, taraflardan MAY ASİT ve AYKİMSAN'ın satış fiyatlarının diğer teşebbüslerden oldukça farklılaştığı, 2018 yılında genel anlamda fiyatların artış trendinde olduğu; teşebbüslerin belediyeler özelinde yaptıkları demir III klorür satışlarına bakıldığında ise AYKİMSAN dışındaki teşebbüslerin ortalama satış fiyatlarının inceleme konusu dönemde yakın seyrettiği görülmektedir.

- (57) Ayrıca gerçekleşen fiyat artışlarının maliyetlerle açıklanıp açıklanamayacağı irdelenmiş ve elde edilen veriler Grafik 10-15 'te teşebbüs bazında sunulmuştur.

1.3.2.3. Mayi/Gaz Klor Ürününe İlişkin Tablo ve Grafikler

Tablo 6: Mayi/Gaz Klor Alımı Yapan Belediyelerin 2016-2018 Yıllarındaki Alım Fiyatları ve Fiyat Artış Oranları¹⁵

Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)
Adıyaman	BOCİY KİMYA	2018	15	4000	33	4250
	FEHMİ BAKLACI	2016	10	3000	-	3380
Aksaray	KORUMA KLOR	2018	80	3300	13	4433
		2017	80	2900	47	3146
		2016	80	1960	-	3266
Ankara	AKKİM	2018	1300	2740	1714	3400
		2017	1300	151	-91	1100
		2016	1600	1760	-	-
Aydın	AYKİMSAN	2018	74,25	6000	60	7170
		2017	9,8	3750	-6	3770
			5	4000	233	4330
Bolu	AKKİM	2018	21,60	2550	121	2617
		2017	25,20	1150	11	1400
	KORUMA KLOR	2016	25,20	1030	-	1375
Çanakkale	ENKİM	2018	32	1500	200	1500
	MERKİM	2017	32	500	-72	750
	AKKİM	2016	36	1800	-	2000
Çankırı ¹⁶	KORUMA KLOR	2018	2400	5097	-21	-
			3600	6480	46	-
		2017	4500	4425	-37	-
		2016	9000	7065	-	-
Çorum	KORUMA KLOR	2018	35	3100	141	3985
		2017	35	1285	-26	3009
		2016	30	1751	-	4024
Diyarbakır	AYKİMSAN	2018	150	3400	183	3910
		2017	90	1200	-60	3560
		2016	100	3050	-	2933
Elazığ	BOCİY KİMYA	2018	60	3990	-	5370
Erzurum	KORUMA KLOR	2018 ¹⁷	140	650	-65	774
	ENKİM	2017 ¹⁸	140	1870	-	2157
Eskişehir	AKKİM	2018	500	1580	1758	1860
		2017	350	85	-94	1640
		2016	450	1530	-	1957
Gaziantep	KORUMA KLOR	2018	28,8	2200	84	-
		2017	38	1195	22	-
		2016	8,7	973	-	-
Giresun	AKKİM	2018	4,6	3000	100	-
			2,3	1500	0	-

¹⁵ Tablo 6 belediyelerin mayi klor alımında ihale bazında alım fiyatlarındaki artış oranlarını göstermektedir.

¹⁶ Çankırı Belediyesi doğrudan temin ile alım yapmıştır.

¹⁷ Haziran 2017- Haziran 2018 tarihleri arasında kapsamaktadır.

¹⁸ Haziran 2016- Haziran 2017 tarihleri arasında kapsamaktadır.

		2017	9,3	1500	0	-
		2016	10,9	1500	-	-
Tablo 6'nın Devamı						
Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)
Isparta	KORUMA KLOR	2018	16,2	1800	38	1800
			18	1300	44	1300
		2017	25,2	900	-10	900
			9	1000	-14	1000
2016	27	1170	-	1170		
	İstanbul	KORUMA KLOR	2018	3500	1500	226
2017			3500	459	-74	2507
2016			1200	1810	-	-
İzmir	AKKİM	2018	475	1835	87	1874
		2017	650	978	-48	1424
	KORUMA KLOR	2016	450	1906	-	2057
Kahramanmaraş	SÜLEYMAN KİMYA	2018	30	3400	-	5740
Karabük ¹⁹	KORUMA KLOR	2018	17,7	5424	109	6500
	KORUMA KLOR	2017	13,2	2595	-9	4225
	AKKİM		3,6	2880	0	3500
	AKKİM	2016	3,6	2880	-13	5000
	KORUMA KLOR		13,2	3315	-	4800
Kastamonu ²⁰	KORUMA KLOR	2018	28,8	1333	63	-
		2017	26,4	816	-20	-
		2016	24	1020	-	-
Kayseri	KORUMA KLOR	2018	25,4	1532	39	-
		2017	36,5	1100	0	-
		2016	23,6	1100	-	-
Mardin	Fehmi BAKLACI	2017	80	3500	-	4125
Mersin	AKKİM	2018	151,2	3888	959	3900
	KORUMA KLOR	2017	144	367	-56	1755
		2016	144	850	-	3000
Ordu	KORUMA KLOR	2018	43,2	4970	30	6840
	AKKİM		10,8	3800	281	5550
	AKKİM	2017	54	995	-42	2480
	ENKİM		18	1720	4	1800
	AKKİM	2016	13,5	1650	10	1960
	ENKİM		12,6	1500	-7	1600
	DAMLA KLOR		7,2	1620	-	2300
Sakarya	KORUMA KLOR	2018	80	2300	76	-
		2016	300	1300	-	-
Samsun	AKKİM	2018	200	1820	40	-
	KORUMA KLOR	2017	200	1300	-7	-
	AKKİM	2016	240	1400	-	-
Siirt	MAKSOYOĞLU	2018	31,6	6650	-	6950

¹⁹ Karabük Belediyesi doğrudan temin ile alım yapmıştır. Yıl içerisinde sık aralıklarla alım yaptığından dolayı aynı yıl içerisinde ve aynı teşebbüsten yaptığı alımların fiyatlarının ortalamasına yer verilmiştir.

²⁰ Kastamonu Belediyesi doğrudan temin ile alım yapmıştır. Yıl içerisinde sık aralıklarla alım yaptığından dolayı aynı yıl içerisinde ve aynı teşebbüsten yaptığı alımların fiyatlarının ortalamasına yer verilmiştir.

Şanlıurfa	SÜLEYMAN KİMYA	2018	130	3400	13	-
	BOCİY KİMYA	2017	130	3000	50	-
	FEHMİ BAKLACI	2016	108	2000	-	-
Tablo 6'nın Devamı						
Alım Yapan Belediye	Alım Yapılan Firma	Yıl	Miktar (Ton)	Alım Fiyatı (TL/Ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/Ton)
Tekirdağ	KORUMA KLOR	2018	45	2200	-6	2777
	AKKİM	2017	75	2340	33	2580
	ENKİM	2016	7,5	1750	-	2700
Trabzon	AKKİM	2018	87	2780	59	3350
	IRMAK KİMYA	2016	58	1740	-	1906
Van ²¹	FEHMİ BAKLACI	2016	125	2800	-	3500
Yalova	AKKİM	2018	86,24	1820	35	2533
		2017	72	1340	-	1983
Kaynak: Belediyelerden gelen bilgi ve belgeler						

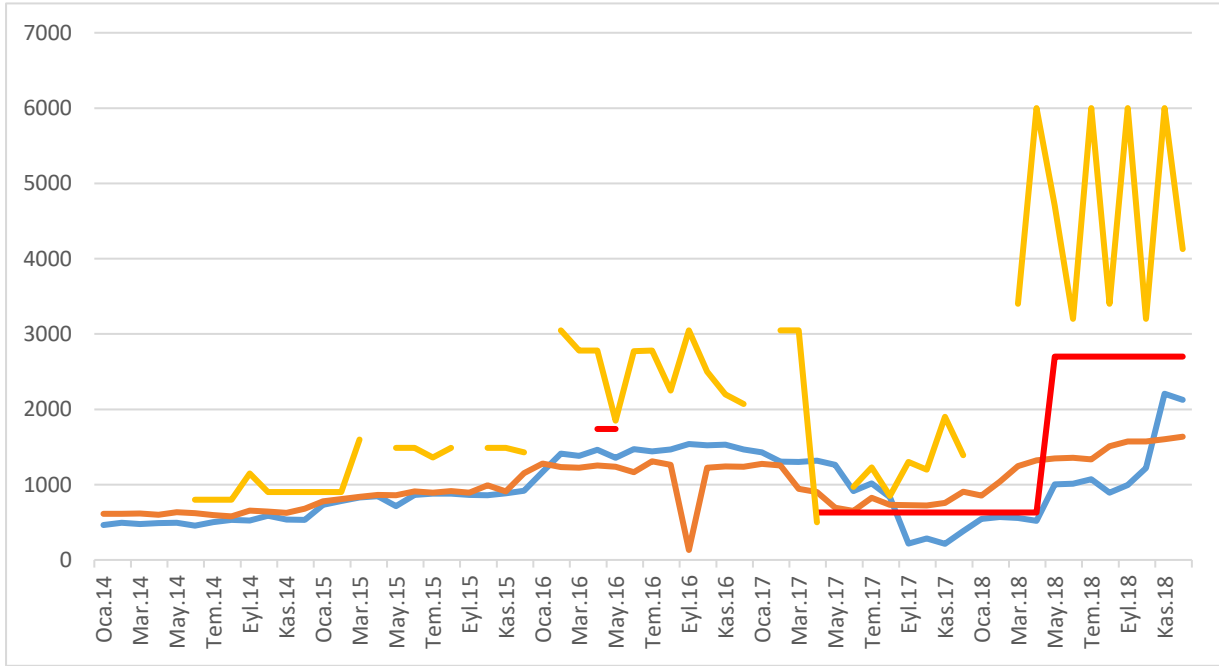
- (58) Belediyelerin mayi klor alımlarına ilişkin yukarıda yer verilen Tablo 6 incelendiğinde; alüminyum sülfat ve demir III klorür ürünüde olduğu gibi belediyelerin alımlarda daha çok ihale usulünü kullandığı ancak zaman zaman doğrudan temin ile de ürün alabildiği; Ankara, Bolu, Çanakkale, Çorum, Diyarbakır, Eskişehir, Giresun, İstanbul, Karabük, Mersin ve Ordu belediyelerinin 2018 yılı mayi klor alım fiyatlarında ciddi oranda artış yaşandığı görülmektedir.
- (59) Nitekim Ankara Belediyesi'nin 2017- 2018 yıllarında AKKİM'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %1714 oranında artış yaşandığı, Bolu Belediyesi'nin 2017- 2018 yıllarında AKKİM'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %121 oranında artış yaşandığı, Çanakkale Belediyesi'nin 2017 yılında MERKİM ve 2018 yılında ENKİM firmalarından alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %200 oranında artış yaşandığı, Çorum Belediyesi'nin 2017- 2018 yıllarında KORUMA KLOR'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %141 oranında artış yaşandığı, Diyarbakır Belediyesi'nin 2017- 2018 yıllarında AYKİMSAN'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %183 oranında artış yaşandığı, Eskişehir Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında AKKİM'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %1758 oranında artış yaşandığı, Giresun Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında AKKİM'den alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %100 oranında artış yaşandığı, İstanbul Belediyesi'nin 2017 ve 2018 yıllarında KORUMA KLOR'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %226 oranında artış yaşandığı, Karabük Belediyesinin 2017 yılında AKKİM ve KORUMA KLOR'dan 2018 yılında KORUMA KLOR'dan alım yaptığı ve 2018 yılı alım fiyatında %109 oranında artış yaşandığı, Mersin Belediyesi'nin 2017 yılında KORUMA KLOR'dan 2018 yılında AKKİM'den alım yaptığı ve 2018 yılı alım fiyatında %959 oranında artış yaşandığı, Ordu Belediyesi'nin ise 2017 yılında ENKİM ve AKKİM 2018 yılında AKKİM ve KORUMA KLOR'dan alım yaptığı, 2018 yılı alım fiyatında %281 oranında artış yaşandığı tespit edilmiştir.
- (60) Yer verildiği üzere belediyeler mayi klor alımlarında ihale usulünü daha fazla kullanmaktadır. Bu doğrultuda belediyelerden gelen bilgiler kapsamında bahse konu ürüne ilişkin belediyelerin yaptığı ihaleler yıl bazında incelenmiştir. Buna göre 2016 yılı için mayi klor ürününe yönelik olarak Adana, Aksaray, Aydın, Bolu, Çanakkale, Çorum, Diyarbakır, Eskişehir, İzmir, Mersin, Samsun, Tekirdağ ve Van belediyelerince yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği; Adıyaman, İstanbul, Sakarya, Şanlıurfa ve

²¹ İhale 2016 yılında yapılmış olup, mücbir sebeplerden dolayı alım 2017 yılında da birim fiyatlar aynı kalmak koşulu devam etmiştir.

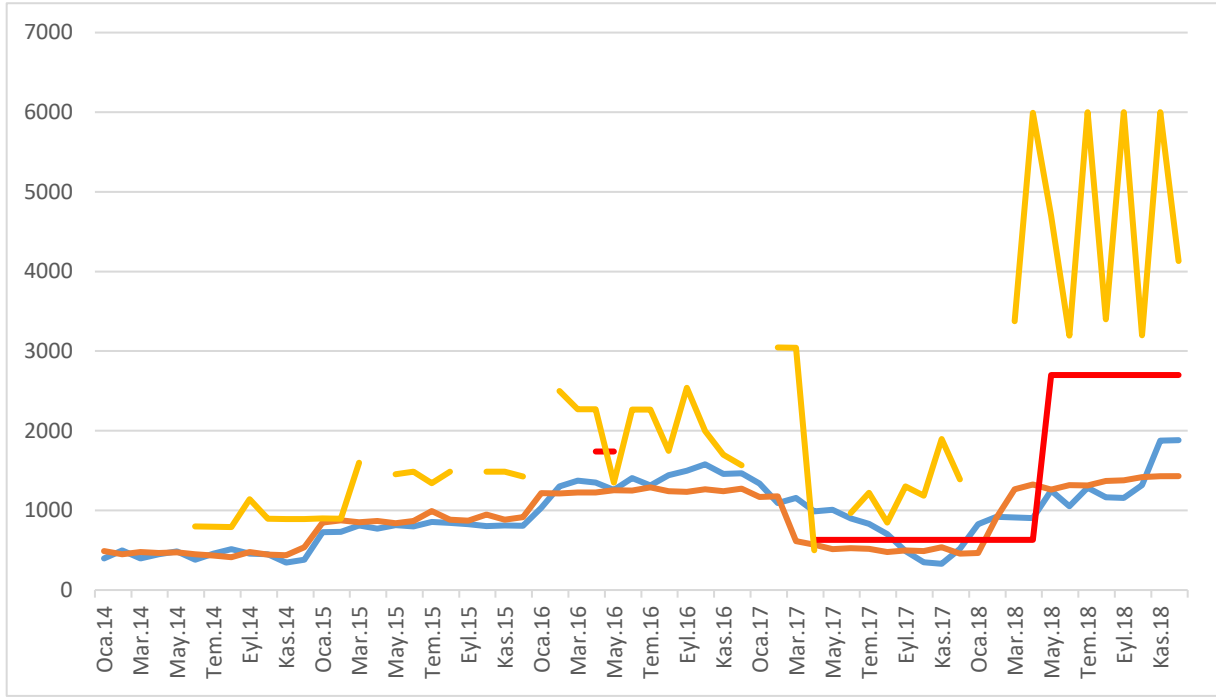
20-50/693-304

Trabzon belediyelerince yapılan ihalelerde tek firmanın teklif verdiği görülmüştür. 2017 yılı için mayi klor ürününe yönelik olarak Adana, Aksaray, Ankara, Aydın, Bolu, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Tekirdağ ve Van belediyelerince yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği; İstanbul, Mardin, Mersin, Ordu, Samsun, Şanlıurfa ve Yalova belediyelerince yapılan ihalelerde tek firmanın teklif verdiği; 2018 yılı için ise Tekirdağ belediyesi tarafından yapılan ihaleye üç farklı firmanın teklif verdiği; Adana, Aksaray, Ankara, Aydın, Çanakkale, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Mersin, Ordu ve Samsun belediyelerince yapılan ihalelerde iki farklı firmanın teklif verdiği; Adıyaman, Bolu, Çorum, Diyarbakır, İstanbul, Kahramanmaraş, Sakarya, Siirt, Şanlıurfa, Trabzon ve Yalova belediyelerince yapılan ihalelerde tek firmanın teklif verdiği gözlemlenmiştir.

Grafik 16: Teşebbüslerin Mayi Klora İlişkin 2014-2018 Dönemi Ortalama Satış Fiyatları (TL/Ton)

Grafik 17: Teşebbüslerin Mayi Klor İlişkin 2014-2018 Dönemi Belediyeler Bazında Ortalama Satış Fiyatları (TL/Ton)

Grafik 18: AKKİM'in 2014-2018 Dönemi Mayi Klor Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/Ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 19: KORUMA KLOR'un 2014-2018 Dönemi Mayi Klor Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/Ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 20: IRMAK KİMYA'nın 2014-2018 Dönemi Mayi Klor Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/Ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 21: AYKİMSAN'ın 2014-2018 Dönemi Mayi Klor Satışlarına İlişkin Satış Fiyatı ve Maliyeti (TL/Ton)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (61) Mayi klor ürününe ilişkin yukarıda yer verilen tablo ve grafikler kapsamında işbu soruşturmaya taraf teşebbüslerden AKKİM, KORUMA KLOR, IRMAK KİMYA ve AYKİMSAN'ın faaliyetinin bulunduğu, diğer taraflar olan HİCRİ ERCİLİ, MAY ASİT ve SULFERT KİMYA'nın ise herhangi bir faaliyetinin olmadığı tespit edilmiştir.

I.4. Değerlendirme

- (62) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca, "belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine ilişkin gerekçesinde "teşebbüsler arasında bir anlaşmanın varlığı tespit edilemese bile, teşebbüsler arasında kendi bağımsız davranışları yerine geçen bir koordinasyon veya pratik bir işbirliği sağlayan doğrudan veya dolaylı ilişkiler de eğer aynı sonucu doğuruyorsa yasaktır" denilerek uyumlu eylem kavramına açıklık getirilmiş, gerekçenin devamında böylece teşebbüslerin kanuna karşı hile yolu ile rekabeti sınırlayıcı uygulamaları meşru göstermelerinin engellenmek istendiği belirtilmiştir.
- (63) Nitekim 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Bir anlaşmanın varlığının ispatlanmadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine..." teşkil edeceği, aynı maddenin 4. fıkrasında ise ekonomik ve rasyonel gerekçelere dayanmak koşuluyla taraflardan her birinin uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabileceği düzenlenmiştir.
- (64) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine ilişkin gerekçede ise, "Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların yasaklandığı bir hukuk düzeninde genellikle bu tür anlaşmalar gizli yapılmakta ve bunların varlığının ispatı oldukça güç, bazen de imkânsız olmaktadır. Bu nedenle maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hallerin varlığı halinde teşebbüslerin uyumlu eylem içinde oldukları karinesi kabul edilmiştir. Böylelikle uyumlu eylem içinde olmadıklarını ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş bulunmakta ve ispat güçlüğü nedeniyle Kanunun işlemez hale gelmesinin önlenmesi amaçlanmıştır." ifadelerine yer verilmektedir.
- (65) Yapılan açıklamalar çerçevesinde uyumlu eylem kavramının ve karinesinin 4054 sayılı Kanun'a konuluş amacının teşebbüsler arasındaki danışıklığın ispatlanmasında kolaylık sağlanması olduğu anlaşılmaktadır. Bu husus göz önünde bulundurulduğunda, Kanun'un anlaşma ve uyumlu eylem kavramları arasındaki ayırmadan ziyade teşebbüsler arasındaki danışıklığın nasıl ispat edileceğiyle ilgilendiği ortaya çıkmaktadır.
- (66) Yukarıda yapılan açıklamalar ve soruşturma kapsamında elde edilen bilgi/bulgular çerçevesinde; soruşturma tarafı teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı, bozucu veya engelleyici bir anlaşma/uyumlu eylem içinde olup olmadıkları, elde edilen bilgi, belge ve bulgular bir bütün olarak ele alınarak değerlendirilmiştir.
- (67) Soruşturma konusu esas olarak su arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi/gaz klor ürünlerinin fiyatlarının yakın zamanda çok ciddi oranlarda artış gösterdiği, bu fiyat artışlarının maliyet artışları ile açıklanamayacağı, söz konusu ürünleri Türkiye'de üretebilen 2-3 firmanın bulunduğu ve bu firmaların da ürün fiyatlarını piyasa şartları ile açıklanamayacak şekilde belirledikleri iddialarından oluşmaktadır.
- (68) Teşebbüslerin alüminyum sülfat, demir III klorür ve mayi/gaz klor ürünlerine yönelik satış fiyatı ve maliyet bilgileri analiz edilerek, ulaşılan değerlendirmeye ürün bazında aşağıda yer verilmiştir.

I.4.1. Alüminyum Sülfat Ürünü Bakımından Yapılan Değerlendirmeler

- (69) Alüminyum sülfat ürününe ilişkin tablo ve grafikler yukarıda “Alüminyum Sülfat Ürününe İlişkin Tablo ve Grafikler” bölümünde ortaya koyulmuştur. Söz konusu grafiklerden birisi olan ve soruşturma tarafı teşebbüslerin 2014-2018 yıllarındaki tüm satışlarına ilişkin fiyat hareketlerini gösteren Grafik 1 incelendiğinde; alüminyum sülfat ürününün satışını yapan teşebbüslerin satış fiyatlarının, fiyat artış oranlarının ve tümünün aynı anda fiyat artış zamanlarının birbiriyle örtüşmediği görülmektedir. Öte yandan bahse konu grafikten AKKİM ile MAY ASİT’in 2018 yılı Haziran-Kasım ayları arasındaki dönemde fiyat artış-düşüş zamanlarının birbirine benzediği izlenimi edinilmektedir. Söz konusu hususun daha detaylı incelenbilmesi adına teşebbüslerin 2018 yılı Haziran-Kasım aylarındaki dönemi kapsayan ortalama satış fiyatları ve fiyat artış oranlarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Tablo 7’den anlaşılacağı üzere; her ne kadar Grafik 1’den 2018 yılı Haziran- Kasım ayları arasındaki dönemde AKKİM ile MAY ASİT’in fiyat artış-düşüş zamanlarının birbirine benzediği izlenimi edinilse de, söz konusu teşebbüslerin bahse konu dönemde ortalama satış fiyatlarının ve fiyat artış-düşüş oranlarının paralel olmadığı değerlendirilmektedir.

Tablo 7: AKKİM ve MAY ASİT’in 2018 Haziran-Kasım Döneminde Alüminyum Sülfat Ortalama Satış Fiyatları ve Fiyat Artış Oranları

2018	AKKİM		MAY ASİT	
	Ortalama Fiyat (TL/ton)	Fiyat Artış Oranı (%)	Ortalama Fiyat (TL/ton)	Fiyat Artış Oranı (%)
Mayıs	(.....)		(.....)	
Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (70) Ayrıca alüminyum sülfat ürününe ilişkin teşebbüslerin satış yaptığı müşteri grupları incelendiğinde, büyük montanlı alım yapan alıcıların çoğunlukla belediyeler olduğu, belediyelerin ise çoğunlukla ihale ile alım yaptığı, bu belediyelerden özellikle İstanbul ve Ankara belediyelerinin öne çıktığı; nitekim alüminyum sülfat ürününün pazarda en büyük üreticisi/satıcısı olan HİCRİ ERCİLİ’nin 2014-2018 yıllarında toplam satışları içerisinde belediyelere satışlarının % (.....)’in üzerinde olduğu, diğer büyük üretici olan AKKİM’in de 2018 yılında satışlarının yarısından fazlasını belediyelere yaptığı, diğer iki küçük üretici/satıcı olan MAY ASİT ve SULFERT KİMYA’nın ise belediyeler dışındaki satışlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle teşebbüslerin fiyat hareketlerinin belediyeler özelinde de incelenmesi gereği duyulmuş olup buna ilişkin olarak yapılan analiz yukarıda Grafik 2’de verilmiştir.
- (71) Diğer yandan gerek Grafik 1 gerekse Grafik 2 ele alındığında, teşebbüslerin alüminyum sülfat satış fiyatlarının 2018 yılında genel anlamda arttığı göze çarpmaktadır. Aynı zamanda belediyelerin 2016-2018 yılı alüminyum sülfat alımlarına ilişkin Tablo 4 incelendiğinde de söz konusu bu durum desteklenmektedir. Özellikle 2017 ve 2018 yıllarında aynı teşebbüsten (HİCRİ ERCİLİ) alım yapan belediyelerin alım fiyatlarında kayda değer artışlar yaşanmış, örneğin 2017 yılı alış fiyatlarına oranla 2018 yılı alış fiyatları Aksaray Belediyesi’nin %124, Ankara Belediyesi’nin %228, Uşak Belediyesi’nin ise %136 oranında artış göstermiştir. Yer verildiği üzere belediyeler çoğunlukla ihale yoluyla alım yapmaktadır. Dolayısıyla ihale ile alım yapan Ankara ve Aksaray belediyelerinin 2018 yılındaki söz konusu alım fiyat artış oranları yıl bazındaki artıştan

ziyade ihale bazındaki alım fiyatı artış oranlarını göstermektedir. Ankara ve Aksaray belediyelerinin ilgili yıllarda alüminyum sülfat alımına ilişkin düzenlediği ihaleler tetkik edilerek aşağıda tablolastırılmıştır.

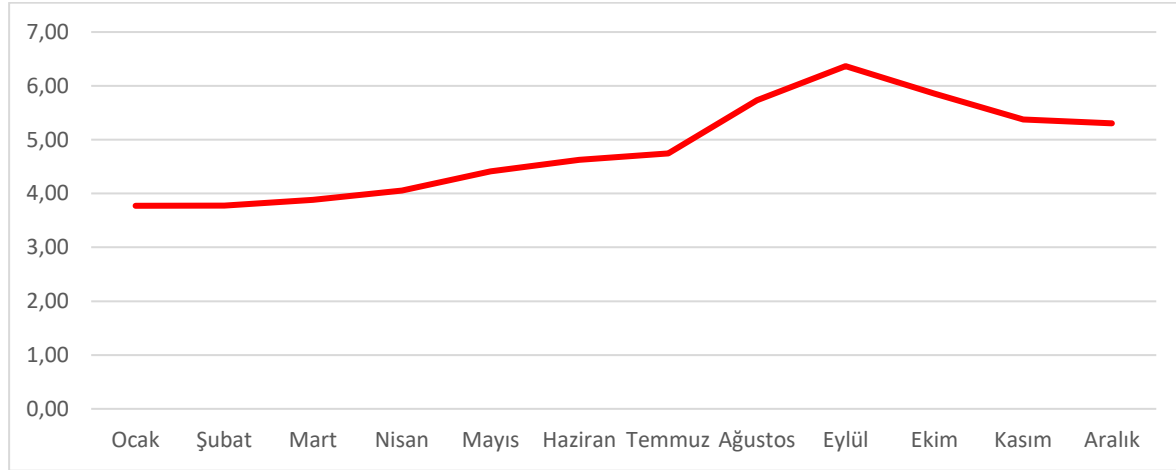
Tablo 8: Ankara ve Aksaray Belediyelerinin 2017 ve 2018 Yıllarındaki Alüminyum Sülfat Alım İhaleleri

İhaleyi Düzenleyen Belediye	İhale Kayıt No	İhale Tarihi	Sözleşme/Ürün Alım Dönemi	Alım Yapılan Firma	Alım Fiyatı (TL/ton)	Belediyenin Belirlediği Yaklaşık Maliyet (TL/ton)
Ankara	2016/611775	11.04.2017	21.06.2017 - 20.06.2018 (90 gün süre uzatımı yapılmıştır)	HİCRİ ERCİLİ	403	422
	2018/433045	10.10.2018	31.10.2018 - 30.10.2019		1325	1495
Aksaray	2017/486619	07.11.2017	01.01.2018 - 31.12.2018		527	655
	2018/576556	13.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019		1180	2016

- (72) Tablo 8'den de görüleceği üzere %228 oranında fiyat artışı olduğu belirtilen Ankara Belediyesi'nin alım fiyatlarının karşılaştırıldığı dönemler, 90 gün süre uzatımıyla birlikte 21.06.2017-20.09.2018 dönemi ile 31.10.2018-30.10.2019 dönemlerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla ilgili dönemlerdeki Ankara Belediyesi'nin alım fiyatındaki ya da HİCRİ ERCİLİ'nin Ankara Belediyesi'ne olan satış fiyatındaki bahse konu artış oranının maliyetlerdeki artış ile açıklanıp açıklanamayacağını irdelenmesi gerekmektedir. Ankara Belediyesi'nin karşılaştırılan ihalelerinin, ihale düzenleniş tarihleri baz alındığında HİCRİ ERCİLİ'nin alüminyum sülfat ürününe ilişkin maliyet artış oranının %(.), sözleşmenin/ürün alım döneminin başlangıç tarihleri baz alındığında ise maliyet artış oranının %(.) olduğu tespit edilmiştir. HİCRİ ERCİLİ'nin 2014-2018 dönemindeki alüminyum sülfata ilişkin satış fiyatı ve maliyetlerini gösteren Grafik 4 ele alındığında ise; tüm satışları kapsadığından karşılaştırılan aynı dönemlerdeki fiyat artış oranının %(.), maliyet artış oranlarının ise yine benzer şekilde yaklaşık %(.) olduğu tespit edilmiştir.
- (73) Aksaray Belediyesi'nin %124 oranında artış olduğu ifade edilen alım fiyatlarının karşılaştırıldığı dönemler, 2018 yılının tamamı ile 2019 yılının tamamını kapsayan dönemlerden oluşmaktadır. Aksaray Belediyesi'nin karşılaştırılan ihalelerinin, ihale düzenleniş tarihleri (2017 Kasım/ 2018 Aralık) baz alındığında HİCRİ ERCİLİ'nin alüminyum sülfat ürününe ilişkin maliyet artış oranının yaklaşık %(.) olduğu tespit edilmiştir. Doğrudan temin usulü ile alım yapan ve %136 oranında artış olduğu belirtilen Uşak Belediyesi'nin alım fiyatlarının karşılaştırıldığı dönemler ise 2017 Şubat ile 2018 Kasım aylarından oluşmaktadır. Uşak Belediyesi'nin alım yaptığı söz konusu dönemler baz alındığında HİCRİ ERCİLİ'nin alüminyum sülfat ürününe ilişkin maliyet artış oranının yaklaşık %(.) olduğu saptanmıştır.
- (74) Bu noktada ilgili dönemlerde alüminyum sülfat ürününün maliyet kalemleri özelindeki artış oranlarına ilişkin açıklamaya da yer vermekte fayda görülmektedir. Temel olarak alüminyum sülfat ürününün maliyet kalemleri sülfürik asit, alüminyum hidroksit, su, işçilik ve elektrikten oluşmakta, hammaddeler olan sülfürik asit ve alüminyum hidroksit maliyetin yaklaşık %75'ini oluşturmaktadır. Örneğin, Ankara Belediyesinin ihaleyi düzenlediği dönemler (2017 Nisan/ 2018 Ekim) esas alındığında; elektrik fiyatları

karşılaştırılan aynı dönemlerde yaklaşık %72²², işçilik maliyetleri %14 artmıştır.²³ Ayrıca alüminyum sülfatın nakliye maliyetlerine ilişkin olarak motorin fiyatlarındaki artış oranı da incelenmiş ve motorin fiyatlarının ilgili dönemlerde %36,5 oranında arttığı belirlenmiştir²⁴. Yine kimyasallar ve kimyasal ürünlere ilişkin üretici fiyat endeksinin (ÜFE) %66 oranında arttığı da tespit edilmiştir²⁵.

Grafik 22: 2018 Yılı Aylık Bazda ABD Doları Kuru (\$/TL) (TCMB Verileri)

- (75) Yukarıda sunulan grafikten Nisan ayı ortaları itibarıyla yükselişe geçen ABD Doları kurunun Eylül ayında en yüksek değerine ulaştığı anlaşılmaktadır. Dolar kuru yükseliş dönemi açısından belediye ihalelerine bakıldığında; 14.05.2018 tarihli Mersin Belediyesi'nin ihalesinde ton başına, HİCRİ ERCİLİ'nin 785 TL; 27.07.2018 tarihli Siirt Belediyesi'nin ihalesinde, HİCRİ ERCİLİ'nin 1.150 TL, AKKİM'in 1.200 TL; Ankara Belediyesi ihalesinde ise AKKİM'in 1.427 TL, HİCRİ ERCİLİ'nin ise 1.325 TL teklif verdiği dosyadaki belgelerden anlaşılmıştır.
- (76) Yukarıda sunulan Tablo-4'ten görüldüğü üzere Ankara Belediyesi'nin dışında kalan ve 2017 alım fiyatları ile 2018 alım fiyatları hakkında bilgi edinilen 12 belediyenin bu yıllardaki ihalelerinde ortaya çıkan alüminyum sülfat alım fiyatlarındaki artışın Ankara Belediyesinin alım fiyatında ortaya çıkan %228 artış oranının çok altında olduğu, bu 12 belediye içinde alım fiyatı en çok artan iki ilin %136 artış ile Uşak ve %127 artış ile Aksaray olduğu, kalan 10 il içinde en yüksek alım fiyatı artış oranının %83 ile Mersin Belediyesi'ninki olduğu anlaşılmaktadır. En yüksek artışın yaşandığı Uşak, Aksaray ve Mersin illerinde dahi 2018 yılında yapılan ve HİCRİ ERCİLİ'nin kazandığı ihaleler sonucunda oluşan alüminyum sülfat alım fiyatları sırasıyla 1065 TL/Ton, 1180 TL/Ton ve 785 TL/Ton ile, Ankara Belediyesinin yine HİCRİ ERCİLİ'nin kazandığı 2018 yılı ihalesinde oluşan 1.325 TL/Ton fiyatın gerisinde kalmaktadır.
- (77) Bu doğrultuda maliyetlerde yaşanan artışlar ile ABD Doları kurundaki artışlar birlikte ele alındığında, her ne kadar aynı dönemde diğer belediyeler açısından teklif edilen

²² TEDAŞ'ın tarifelerinde yer alan, Dağıtım Sistemi Kullanıcıları – Görevli Tedarik Şirketinden Enerji Alan Tüketiciler - Tek Terimli- Sanayi - Orta Gerilim ve Aktif Enerji – Tek zamanlı bedelleri ölçüt olarak kabul edilmiştir. TEDAŞ'ın 2017 Nisan tarifesi 26,0173 kr/kWh, 2018 Ekim tarifesi 44,7585 kr/kWh esas alınmıştır.

²³ <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/35831/yillar-itibariyla-gunluk-ve-aylik-asgari-ucret-01-07-1974-31-12-2020.pdf>, 2017 yılı için geçerli asgari ücret 1.777,50, 2018 yılı için geçerli asgari ücret 2.029,50.

²⁴ Petrol Ofisi ve Opet'in web sitesi arşivinde, 11.04.2017 ve 10.10.2018 tarihlerindeki HİCRİ ERCİLİ'nin merkezi olan Balıkesir-Bandırma ilçesinde gerçekleşen motorin fiyatları esas alınmıştır.

²⁵ http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1076

fiyatlarda da artış olduğu görülse de Ankara Belediyesi'nin düzenlediği ihale açısından %228'lik artışın oldukça yüksek bir oranı ifade ettiği kanaati oluşmuştur.

- (78) Ayrıca, yapılan yerinde incelemelerde elde edilen Bulgu-2 incelendiğinde; AKKİM Genel Müdürü ve Tedarik Zinciri Müdürünün, 05.12.2018, 06.01.2015, 20.01.2015 tarihlerinde ve 24.03.2016 tarihinde HİCRİ ERCİLİ Genel Müdürü ile toplantı yapmak üzere sözleştikleri anlaşılmaktadır. Bu durum geçmiş yıllardan itibaren düzenlenen toplantıların bulunduğuna işaret etmektedir.

- (79) Ancak, Bulgu 1'de yer alan,

“Merhaba, (.....) Alüminyum Sülfat alımı için yaklaşık maliyet talebi var. (.....). Nasıl bir aksiyon almamı uygun bulurs”

Kac ayda alacaklar?

(.....), Yıllık bir alım. Sözleşme tarihinden itibaren geçerlidir. TL bazında teklif vereceğiz.

(.....) iyidir o zaman herhalde...

Bence de rakam ideal. Çünkü Yaklaşık maliyet olduğu için (.....). Aksi halde ihale döneminde fiyatlar yükselirse hammadde ve kur değişkenliğiyle (.....)”

ifadelerinden, yazışmanın tarihi olan 04.07.2018'de başka bir belediyenin fiyatı belirlenirken, daha önceki bir tarihte AKKİM'in ASKİ'ye yönelik olarak “yüksek” bir teklif oluşturduğunu bizzat ifade ettiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, 2018 yılının Ağustos ayının ortasından itibaren ABD Doları kurunun çok kısa bir sürede aşırı derecede arttığı ve 2018 yılında kurda gerçekleşen değişimlerin ilgili dönemde alüminyum sülfat ürününün maliyetlerinde ciddi oranda bir artışa neden olduğu şeklindeki argüman, ASKİ'ye yönelik fiyat teklifinin 04.07.2018 tarihinden önce oluşturulduğu, bu tarih itibarıyla ihale tarihinde ABD Doları kurunun aşırı yükseleceğinin öngörülmesinin zor olduğu ve hayatın olağan akışına uygun olmadığı ve diğer belediyelere sunulan tekliflerdeki fiyat artış oranlarının daha düşük olduğu dikkate alındığında, kabul edilebilir bir temele dayanmamaktadır.

- (80) Bulgu-1 den anlaşıldığı üzere 2018 yılı ASKİ ihalesi için 04.07.2018 tarihinden önceki bir tarihte teklif verildiği dikkate alınarak, HİCRİ ERCİLİ ve AKKİM firmalarının Haziran 2018 tarihindeki ve ihalelin yapıldığı Ekim 2018 tarihindeki alüminyum sülfat genel ortalama maliyet ve fiyat düzeylerinin ASKİ'nin bir önceki alüminyum sülfat ihalesinin yapıldığı Nisan 2017 tarihindeki genel maliyet ve fiyat düzeyleriyle karşılaştırılmasına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 9: Nisan 2017 ile Haziran ve Ekim 2018 Tarihleri Ortalama Maliyet ve Fiyat Karşılaştırması

	HİCRİ ERCİLİ		AKKİM	
	Maliyet (TL/Ton)	Fiyat (TL/Ton)	Maliyet (TL/Ton)	Fiyat (TL/Ton)
Nisan 2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haziran 2018	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim 2018	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Artış Oranı Haziran (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Artış Oranı Ekim (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (81) Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere, HİCRİ ERCİLİ'nin alüminyum sülfat genel ortalama maliyet düzeyi, ASKİ'nin bir önceki alüminyum sülfat ihalesinin yapıldığı Nisan 2017 tarihinden bir sonraki ihale için muhtemel teklif tarihi olan Haziran 2018'e % (.....) oranında; ihale tarihi olan Ekim 2018'e ise yaklaşık % (.....) oranında artmıştır. Bu oranlar AKKİM içinse sırasıyla yaklaşık % (.....) ve % (.....)'tir. HİCRİ ERCİLİ'nin

alüminyum sülfat genel fiyat ortalamasının Nisan 2017'den Haziran 2018'e %(.....), Ekim 2018'e ise yaklaşık %(.....) oranında arttığı anlaşılmaktadır. Bu oranlar hem Haziran, hem de Ekim 2018'de ortalama maliyetlerinden daha düşük satış fiyatı uygulayan AKKİM için sırasıyla yaklaşık %(.....) ve %(.....)'tür. Karşılaştırılan dönemler itibarıyla iki firmanın da alüminyum sülfat genel ortalama maliyet ve fiyat artış oranlarının, 2018 Ankara Belediyesi ihalesinde oluşan fiyattaki %228 oranındaki artışın çok gerisinde kaldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Haziran 2018'de ortalama (.....) TL/Ton, Ekim 2018'de (.....) TL/ton olan HİCRİ ERCİLİ'nin ortalama alüminyum sülfat satış fiyatının da Ankara Belediyesine verdiği (.....) TL/Ton fiyattan oldukça düşüktür. Haziran ve Ekim 2018 tarihlerinde hem maliyetlerine göre hem de HİCRİ ERCİLİ'ye göre daha düşük satış fiyatı uygulayan AKKİM'in verdiği (.....) TL'lik teklif ise ilgili dönemlerde uygulanan ortalama fiyattan çok daha yüksektir.

- (82) Ayrıca Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 10.10.2018 tarihli ve 2018/433045 sayılı ihalesi öncesinde, alüminyum sülfat alımı için söz konusu belediye tarafından yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde teşebbüslerin ilettiği teklifler incelendiğinde, HİCRİ ERCİLİ'nin (.....) TL/ton, AKKİM'in (.....) TL/ton ve SULFERT KİMYA'nın (.....) TL/ton teklif verdiği; 10.10.2018 tarihli ve 2018/433045 ihaleye ise AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ olmak üzere sadece iki firmanın katıldığı, düzenlenen ihalede AKKİM'in (.....) TL/ton fiyat teklif ettiği, HİCRİ ERCİLİ'nin ise 1325 TL/ton fiyat teklif ederek ihaleyi kazandığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede, Ankara Belediyesine daha önce verilen tekliflere ve 2018 yılında diğer belediyelere sunulan tekliflere, firmaların genel fiyatlarına göre oldukça yüksek kalan bu rakamların maliyetlerdeki veya dolar kurundaki artışla açıklanamayacağı, dolayısıyla alüminyum sülfat ürünü bakımından soruşturma tarafı teşebbüslerden AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ'nin 10.10.2018 tarihli ve 2018/433045 sayılı Ankara Belediyesi ihalesinde danişıklı hareket ederek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine varılmıştır.

I.4.2. Demir III Klorür Ürünü Bakımından Yapılan Değerlendirmeler

- (83) Demir III klorür ürününe ilişkin iktisadi delil niteliğinde olabilecek tablo ve grafikler yukarıda "Demir III Klorür Ürününe İlişkin Tablo ve Grafikler" bölümünde sunulmuş ve anılan grafiklerle işbu soruşturmaya konu teşebbüslerin incelemeye konu dönemdeki fiyat ve maliyet hareketleri ortaya koyulmuştur.
- (84) Bu çerçevede iddiaya konu yüksek fiyat artışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlale yol açıp açmadığının tespiti için teşebbüslerin bu fiyat hareketlerinde bir paralellik olup olmadığı incelenmiş ve yukarıda yer verilen Grafik 8-15'te, soruşturmaya konu teşebbüslerin demir III klorür ürünü bakımından ortak bir hareketlerinin olmadığı, iddiaya konu yüksek fiyat artışlarının tek başına diğer teşebbüslerden bağımsız olarak belirli teşebbüslerce uygulanmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir risk teşkil etmeyeceği, keza ihalelere yönelik iddialar bağlamında da anılan yüksek fiyat savlarının maliyet artışlarıyla açıklanabildiği değerlendirilmektedir.
- (85) Bununla birlikte Grafik 8'de demir III klorür ürününe ilişkin ortalama satış fiyatlarına bakıldığında, AKKİM ve KORUMA Klor'un fiyatlarında Kasım 2017 ve Aralık 2018 arası dönemde bir paralellik olabileceği izlenimi edinilmektedir. Söz konusu dönemin daha detaylı incelenmesi adına her iki teşebbüsün bahse konu dönemdeki ortalama satış fiyatları ve fiyat artış oranları aşağıda tablolaştırılmıştır.

Tablo 10: AKKİM ve KORUMA KLOR Kasım 2017-Aralık 2018 Ağırlıklı Ortalama Birim Satış Fiyatlarındaki Değişimin Karşılaştırılması

Dönem	AKKİM		KORUMA KLOR	
	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)
2017				
Kasım	(.....)		(.....)	
Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2018				
Ocak	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şubat	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mart	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nisan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tablo 10'un Devamı				
Dönem	AKKİM		KORUMA KLOR	
	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)
Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

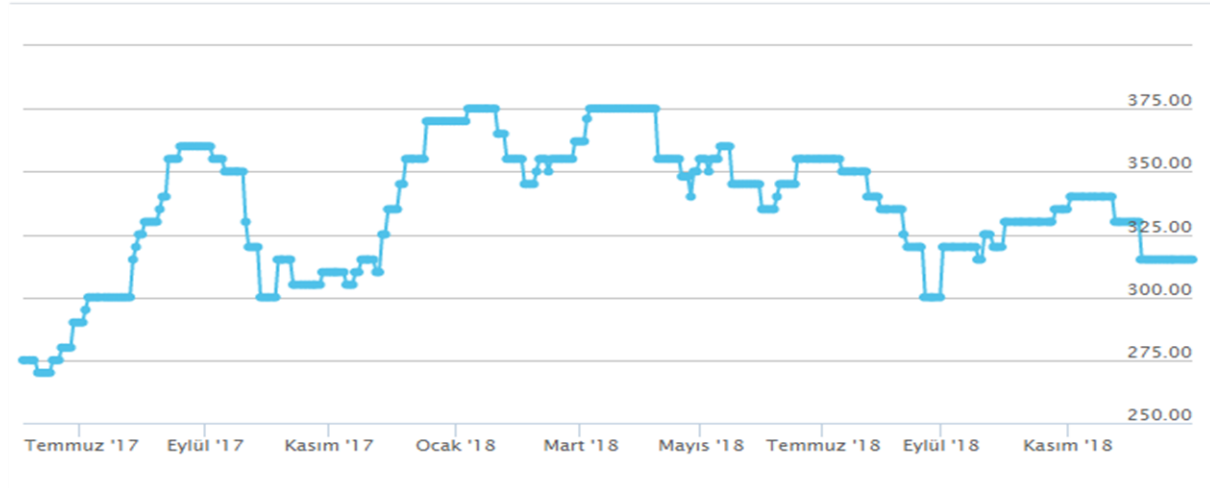
- (86) Tablo 9'dan da görüleceği üzere AKKİM ve KORUMA KLOR'un ortalama satış fiyatları ve fiyatlarındaki değişimler dönemsel olarak farklılık göstermektedir. Her iki teşebbüsün de fiyat hareket yönlerinin aylık olarak farklı olması hususu, fiyat belirleme davranışı bakımından teşebbüsler arasında bir uyum olmadığı değerlendirilmiştir.
- (87) Öte yandan belediyelerce 2016- 2018 döneminde demir III klorür alım bilgilerinin yer aldığı Tablo 5 incelendiğinde; öncelikle soruşturma tarafları AYKİMSAN, IRMAK KİMYA, KORUMA KLOR ve AKKİM'in fiyatlarındaki yüksek seviyede gerçekleşen artışların, farklı belediyelerce ve farklı miktarlardaki alımlar için söz konusu olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra teşebbüslerce belediyelere sunulan yüksek fiyat artışları 2017- 2018 dönemine ilişkin olarak tespit edilmiştir.

Tablo 11: Teşebbüslerin 2015-2018 Dönemi Demir III Klorür Ürünü Yıllık Ortalama Satış Fiyat ve Maliyetleri²⁶ (TL/Ton)

	AKKİM		KORUMA KLOR		AYKİMSAN		IRMAK KİMYA		MAY ASİT	
	Ort. Satış Fiyatı	Ort. Maliyet	Ort. Satış Fiyatı	Ort. Maliyet	Ort. Satış Fiyatı	Ort. Maliyet	Ort. Satış Fiyatı	Ort. Maliyet	Ort. Satış Fiyatı	Ort. Maliyet
2015	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2016	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2018	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

²⁶ Yıllık ortalama satış fiyatı ve maliyet bilgileri toplulaştırılırken teşebbüslerin ilgili yıllarda sadece faaliyette buldukları aylar hesaplamaya dâhil edilmiştir.

- (88) Bunun yanı sıra demir III klorür ürününün maliyet kalemlerinin ayrıştırılması ve fiyat artışlarının yaşandığı dönemlerde maliyet kalemleri özelindeki değişimlere yönelik ayrıntılı bir inceleme yapılmıştır.
- (89) Demir III klorür ürününün ana hammaddesi demir ürünüdür. Demir III klorür, hidrojen ve klordan oluşan hidroklorik asite (HCL) hurda demirin eklenmesi ile üretilmektedir. Hurda demir fiyatları ise uluslararası demir fiyatları, kur ve piyasadaki arz ve talebe göre değişkenlik gösterebilmektedir. Bir diğer temel maliyet kalemi ise demir II klorür olup taşıma maliyetleri dışında herhangi bir maliyeti bulunmamaktadır.
- (90) Bu doğrultuda 2017- 2018 yılları arasında hurda demir fiyatlarının ABD Doları cinsinden gösterildiği aşağıdaki grafiğe bakıldığında Kasım 2017 itibarıyla hurda demir fiyatlarının artmaya başladığı, 2018 yılının ilerleyen dönemlerinde ise 375 ABD Doları'na kadar çıktığı görülmektedir. Dolayısıyla 2018 yılında demir III klorür ürününün temel hammaddesi olan ve maliyetlerde önemli bir kısmı oluşturan demir fiyatları 2017 yılına göre kayda değer ölçüde yükseldiği anlaşılmaktadır.

Grafik 23: 2017- 2018 Dönemi Hurda Demir Fiyat Eğilimi (ABD Doları)²⁷

- (91) Demir III klorür ürününün bir diğer hammaddesi olan klor gazı üretiminde girdi olarak kullanılan tuz ve su, elektrolizörler vasıtasıyla moleküllerine ayrıştırılmakta ve bu sürecin sonunda çıktı olarak klor gazı, kostik (sodyum hidroksit) ve hidrojen elde edilmektedir. Klor gazı üretildikten sonra kullanıma hazır hale getirilmesi için kurutma sisteminden geçirilmektedir. Bu sayede klor gazı, kuru klor haline dönüştürülmektedir.
- (92) Kuru klor ürünü ise demir III klorür ve mayi klor olmak üzere iki farklı ürünün üretim sürecinde kullanılmaktadır. Klor üretimi neticesinde üretilen klor miktarından daha yüksek miktarda kostik meydana gelmektedir. Üreticilerin piyasa koşullarına göre bu maddelerden birine öncelik vermesi halinde diğer maddede arz fazlası oluşabilmekte, dolayısıyla teşebbüslerin alım maliyetleri düşmektedir. Kostik fiyatlarının artması ise üreticileri bu ürüne yönlendirmekte, dolayısıyla üreticiler diğer ürünlerden yaşayacakları kazanç kaybını kostik satışından telafi edebilme imkânı bulabilmektedirler. 2017- 2018 yılı kostik fiyatlarının gösterildiği aşağıdaki Grafik 24 incelendiğinde, Eylül 2017 itibarıyla kostik fiyatlarının artmaya başladığı ve bu durumun Eylül 2018'e kadar devam ettiği görülebilecektir. Bu durumda yukarıda açıklanan üretim süreci sonucunda meydana gelen demir III klorürün hammaddelerinden birisi olan klorda ortaya çıkan arz fazlası, demir III klorür ürününe maliyet avantajı olarak yansımakta olup, böylelikle

²⁷https://www.demirfiyatları.com/index.php?route=archive/hurda_ithal&date_start=01.06.2017&date_end=01.01.2019, Erişim tarihi 26.02.2020

teşebbüslerin demir III klorür ürününün satış fiyatlarını azaltıp kostik satışına yönelmeleri makul karşılanabilmektedir. Bu doğrultuda hem hurda demir hem de kostik fiyatları yukarıda yer verilen Tablo 10 ile birlikte ele alındığında, 2017 yılında demir III klorür fiyatlarının düşmesinin sebebinin kostik fiyatlarının artması sonrasında teşebbüslerin kostik ürüne yönelmesi ve üretim sürecinde meydana gelen klordaki arz fazlasından kaynaklanan maliyet avantajının demir III klorür fiyatlarına yansımaya olduğu; 2018 yılında demir III klorür fiyatlarının yükselmesinin sebebinin ise öncelikle hurda demir fiyatları başta olmak üzere maliyet kalemlerinde meydana gelen artış olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik 24: Kostik Soda Ürününün 2017- 2018 Dönemi Fiyat Eğilimi²⁸

- (93) Yukarıda demir III klorür ürününe ilişkin yapılan değerlendirmeler neticesinde; incelenen dönemde soruşturmaya konu teşebbüslerin uyguladığı fiyatların paralel olmaması, fiyat artış oranlarının ve/veya zamanlarının örtüşmemesi, fiyat artışlarının büyük ölçüde maliyetlerle ve pazardaki başkaca değişkenlerle açıklanabiliyor olması hususları birlikte ele alındığında; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlalden bahsedilmesi için gereken herhangi bir bilgi, belge ya da bulgunun mevcut olmadığı, bu çerçevede demir III klorür ürünü bakımından soruşturma tarafı teşebbüslerin anılan Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri sonucuna varılmıştır.

I.4.3. Mayi/Gaz Klor Ürünü Bakımından Yapılan Değerlendirmeler

- (94) Mayi klor ürünü son kullanıcı olan belediyelere doğrudan satılarak sahalarına teslim edilmektedir. Bunun sebebi ürünün niteliği gereği çok tehlikeli ve zehirleyici bir gaz olması ve dolayısıyla ürünün sahip olduğu risk ve tehlikeden dolayı özel biçimde taşınması gerektiği şeklinde ifade edilmiştir.
- (95) Mayi klor ürününe ilişkin iktisadi delil niteliğinde olabilecek tablo ve grafikler yukarıda "Mayi Klor Ürününe İlişkin Tablo ve Grafikler" bölümünde sunulmuş ve anılan grafiklerle işbu soruşturmaya konu teşebbüslerin incelemeye konu dönemdeki fiyat ve maliyet hareketleri ortaya koyulmuştur.
- (96) Bu çerçevede iddialara konu yüksek fiyat artışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlale yol açıp açmadığının tespiti için öncelikle teşebbüslerin bu fiyat hareketlerinde bir paralellik olup olmadığı incelenmiştir. Mayi klorun aylık ortalama satış fiyatlarının yer aldığı Grafik 16 ve teşebbüslerin belediyeler bazında ortalama satış fiyatlarının yer aldığı Grafik 17 birlikte incelendiğinde, fiyat artışlarının gerçekleştiği dönemler olan 2017 ve 2018 dönemleri bakımından teşebbüslerin fiyatları arasında bir paralellik

²⁸<https://www.icis.com/explore/resources/news/2018/10/19/10267616/us-caustic-soda-spot-export-prices-return-to-pre-hurricane-harvey-level/>, Erişim tarihi 26.02.2020

olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte aynı grafiklerden Mart 2017'den Mayıs 2018'e kadar mayi klor fiyatlarında düşüş olduğu gözlemlenmektedir. Mayıs 2018'den itibaren ise fiyatların artış trendine girdiği anlaşılmaktadır. Söz konusu dönemsel fiyat düşüşü ile takip eden fiyat artışlarının nedenlerinin ortaya konulması bu aşamada teşebbüs davranışlarının açıklığa kavuşturulması bakımından önem arz etmektedir.

- (97) Bu doğrultuda mayi klor ürününün üretiminde kullanılan girdileri ve bu ürünün maliyetini oluşturan kalemler incelenmiştir. Mayi klor, esasen kuru klorun sıvılaştırılması ile elde edilmekte; kuru klor ise klor gazının belli işlemlerden geçmesi sonucu elde edilmektedir. Kuru klorun elde edilmesi için gerekli olan temel kalemler elektrik ve tuzdur. Dolayısıyla mayi klor ürününün ana maliyet kalemleri de elektrik, yıkanmış tuz, tamir ve bakım maliyetleri ile nakliye kalemlerinden oluşmaktadır. Klor gazı üretiminde girdi olarak kullanılan tuz, su ve elektrolizörler vasıtasıyla moleküllerine ayrıştırılmakta ve bu sürecin sonunda çıktı olarak klor gazı, kostik (sodyum hidroksit) ve hidrojen elde edilmektedir. Klor gazı üretildikten sonra kullanıma hazır hale getirilmesi için kurutma sisteminden geçirilmektedir. Bu sayede klor gazı, kuru klor haline dönüştürülmektedir. Kuru klor ürünü ise hem demir III klorür hem de mayi klorun üretim sürecinde kullanılmaktadır.
- (98) Görüldüğü üzere, kostik ve klor aynı üretim süreçlerinden geçmekte; klor üretimiyle birlikte kostik²⁹ de üretilmektedir. Diğer bir ifade ile mayi klor da kostik üretimi sırasında ortaya çıkan klorün işlenmesi ile elde edilen bir ürün niteliğindedir. Üretici firmaların piyasa koşullarına göre bir üründen diğerine öncelik vermesi mümkün olmakla birlikte, fiyatı artan ürüne yoğunlaşması halinde diğer ürün bakımından arz fazlası meydana gelebilmektedir. Teşebbüsler 2017 yılında kostik fiyatlarının küresel ölçekte artması nedeniyle piyasada arzı kısıtlı olan kostik üretimlerini arttırmak şeklinde bir strateji benimsediklerini; kostik üretiminin tek yolunun ise klor üretmek olduğunu dolayısıyla stoklarda fazlalaşan mayi klor ürünü zararına satmayı göze aldıklarını ifade etmektedirler. Bu doğrultuda kostik ürünü fiyatının 2017- 2018 yılları arasındaki seyrini gösteren ve yukarıda yer verilen Grafik 24'e bakıldığında Eylül 2017 itibarıyla kostik ürünü fiyatında yukarı yönlü ani bir sıçrayış olduğu ve fiyatların Eylül 2018'e kadar yüksek seviyelerde seyrettiği görülmektedir. Söz konusu artış sonucu teşebbüsler ilgili dönemde klor üretimini ve dolayısıyla kostik üretimlerini artırmış ve ihalelere mayi klor ürünü bakımından düşük fiyatlar vermiş, bu durum da Grafik 16 ve 17'de açıkça sunulmuştur. Kostik fiyatlarının 2018 yılı sonrasında dengeye gelmesi ile birlikte, teşebbüslerin de yalnızca klor rezervlerinin kullanılması adına maliyetlerin altında satış yapma stratejilerinin sona ermiş olduğu da teşebbüsler tarafından ifade edilmektedir. Dolayısıyla, 2018 yılı başlarında başlayan fiyat artışlarının teşebbüslerin karlılığının kostik ürününe yöneltilmesinden vazgeçilmesine yönelik stratejisi ile bağlantılı olabileceği değerlendirilmektedir.
- (99) Nitekim Grafik 18'den görüleceği üzere AKKİM'in Haziran 2017'den Mayıs 2018'e kadar mayi klor ürünü maliyetlerin altında sattığı görülmektedir. Grafik 19, 20 ve 21'e bakıldığında mayi klor ürünü satışı yapan diğer firmalar olan KORUMA KLOR, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA'nın da aynı dönemlerde fiyatlarının düştüğü, kimi zaman maliyet altı satış yaptıkları da görülmektedir.
- (100) Öte yandan belediyelerin mayi klor alım bilgilerinin yer aldığı Tablo 6'ya bakıldığında yüksek fiyat artışlarının AKKİM, IRMAK KİMYA, KORUMA KLOR ve AYKİMSAN

²⁹ Demir III ve mayi klor ürünlerin maliyet altı satış yapıldığı dönemlerin değişiklik göstermesinin sebebi ve yapılan değerlendirmelerin farklılaşması, klorün her iki ürün içinde kullanılma ağırlıklarının farklı olması, ürünlere yönelik belediye ihalelerinin farklı zamanlarda gerçekleştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

tarafından farklı belediyelerce farklı miktarlarda olan alımlar için söz konusu olduğu görülmektedir. Mayi klor ürünü bakımından yapılacak değerlendirmede üreticiler ve yeniden satıcılar arasında bir ayırım yapılması gerekmektedir. Nitekim AKKİM ve KORUMA KLOR üretici iken, IRMAK KİMYA ve AYKİMSAN yeniden satıcı konumundadır. Zira yeniden satıcılar üreticilerin katlandıkları temel maliyetlere ek olarak üretici fiyatlarındaki artışlardan da etkilenmeleri olasıdır.

- (101) Grafik 21'den AYKİMSAN'ın Mart 2018 ve devamındaki dönemde fiyatlarının maliyetlerden bağımsız bir şekilde yükseldiği anlaşılmaktadır. IRMAK KİMYA'nın da benzer şekilde Mayıs 2018 ve Kasım 2018 arasındaki fiyat artışları ile maliyet artışları arasındaki farkın fazla olduğu Grafik 20'den görülmektedir. IRMAK KİMYA yeniden satıcı olarak, 2018 yılındaki artışın alış fiyatlarındaki artıştan kaynaklandığını ifade etmektedir.
- (102) Bununla birlikte, mayi klorün ana girdisi olan klor gazının üretiminde yüksek miktarda elektrik kullanılmakta olduğundan elektriğin ilgili mayi klor fiyatlarının arttığı dönemdeki fiyat artış oranlarının da değerlendirilmesi gerekmektedir. Nitekim fiyat artışlarının yaşandığı Nisan 2018 ile Aralık 2018 yılları arasındaki elektrik fiyatları karşılaştırıldığında yaklaşık %53³⁰ oranında bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Teşebbüsler ayrıca 2018 yılında ABD Doları kurunun artış göstermesinin de etkisiyle akaryakıtta gelen zamlar sebebiyle nakliye maliyetlerinin de 2017 yılına kıyasen %20 oranında bir artış yaşandığı ifade etmektedir. Zira fiyat artışlarının yaşandığı Nisan 2018'de bir önceki yılın Nisan ayına göre motorin fiyatlarının yaklaşık %23 oranında arttığı belirlenmiştir.³¹ Yukarıda ifade edildiği üzere kimyasallar ve kimyasal ürünlere ilişkin üretici fiyat endeksinin (ÜFE) %66 oranında arttığı da tespit edilmiştir³². Bu doğrultuda bahse konu fiyat artışları ile maliyetlerde yaşanan artışlar birlikte ele alındığında, fiyat artışlarının büyük ölçüde maliyetlerde yaşanan artışlardan kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.
- (103) Diğer yandan Mersin ili ihalesinde 2018 yılındaki fiyatların 2016 yılı ile karşılaştırıldığında ciddi bir fiyat artışı olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum ise AKKİM tarafından, ihalenin sonradan kazanılması sebebiyle gerçekleştiği şeklinde açıklanmaktadır. Mersin ili Belediyesinin 2018 yılı mayi klor ihalesi, ihaleyi kazanan KORUMA KLOR'un daha sonrasında yasaklı duruma gelmiş olması nedeniyle, kazanma motivasyonu düşük olduğu belirtilen AKKİM'e kalmıştır. İhale kazanma motivasyonu olmadığından AKKİM'in ihaleye yüksek fiyat vermesi ve kazananın yasaklı duruma gelmesi sebebiyle ihalenin kendisine kalması Mersin ilindeki yüksek fiyatı açıklar niteliktedir. Ayrıca, teşebbüslerin kostik üretimine yönelik genel stratejisinin ve maliyetlerin de artışları açıklayabilmesi nedeniyle, bu il bakımından teşebbüslerin bir koordinasyon içerisinde olduğuna ilişkin değerlendirme yapmak mümkün olmamaktadır.
- (104) Ayrıca, mayi klor fiyatlarının ani yükseldiği dönemlerde teşebbüslerin birlikte hareket edip etmediklerinin ortaya konması adına mayi klor ürününe ilişkin teşebbüslerin

³⁰ 10.04.2013 tarih ve 2012-5-48/SR sayılı soruşturma raporu paralelinde TEDAŞ'ın tarifelerinde yer alan, Dağıtım Sistemi Kullanıcıları – Görevli Tedarik Şirketinden Enerji Alan Tüketiciler - Tek Terimli-Sanayi - Orta Gerilim ve Aktif Enerji – Tek zamanlı bedelleri ölçüt olarak kabul edilmiştir. TEDAŞ'ın 2018 Nisan tarifesi 29,1012 kr/kWh, 2018 Ekim tarifesi 44,7585 kr/kWh esas alınmıştır.

³¹ Petrol Ofisi ve Opet'in web sitesi arşivinde, 01.04.2017 ve 12.04.2018 tarihlerindeki mayi klor ürünü satışı gerçekleştiren dört teşebbüsten üçünün (AKKİM, KORUMA KLOR ve IRMAK KİMYA) ortak konumu olabilecek Kocaeli ilinde gerçekleşen motorin fiyatları esas alınmıştır.

³² http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1076

fiyatların arttığı dönemdeki ağırlıklı ortalama satış fiyatları ve aylık değişim oranları aşağıdaki tabloda karşılaştırılmıştır.

Tablo 11: AKKİM, KORUMA KLOR, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA'nın Nisan 2018- Aralık 2018 Mayi Klor Ağırlıklı Ortalama Birim Satış Fiyatlarındaki Değişimin Karşılaştırılması

Dönem	AKKİM		KORUMA KLOR		AYKİMSAN		IRMAK KİMYA	
	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)	Ortalama Satış Fiyatı (TL/ton)	Değişim Oranı (%)
2018								
Nisan	(.....)		(.....)		(.....)		(.....)	
Mayıs	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haziran	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Temmuz	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağustos	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eylül	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ekim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kasım	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Aralık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (105) Tablo 11'den de görüleceği üzere AKKİM, KORUMA KLOR, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA'nın fiyatlarındaki değişimler dönemsel olarak farklılık göstermekle birlikte, değişim oranları arasında da bir uyuma bulunmamaktadır. Teşebbüslerin fiyat hareket yönlerinin aylık olarak farklı olması hususu fiyat belirleme davranışı bakımından teşebbüsler arasında bir uyum olmadığı değerlendirilmesini güçlendirmektedir. Dolayısıyla, 2018 yılı boyunca teşebbüslerin fiyat değişimlerinde bir paralellik olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (106) Yukarıda mayi klor ürününe ilişkin yapılan değerlendirmeler neticesinde, incelemeye konu dönemde soruşturmaya konu teşebbüslerin uyguladığı fiyatların paralel olmaması, fiyat artış oranlarının ve/veya zamanlarının örtüşmemesi, fiyat artışlarının büyük ölçüde maliyetlerle ve pazardaki başkaca değişkenlerle açıklanabiliyor olması hususları birlikte ele alındığında; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlalden bahsedilmesi için gereken herhangi bir bilgi, belge ya da bulgunun mevcut olmadığı, bu çerçevede mayi klor ürünü bakımından soruşturma tarafı teşebbüslerin anılan Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri sonucuna varılmıştır.

I.5. Yapılan Savunmalar ve Değerlendirmeleri

I.5.1. AKKİM Tarafından Yapılan Savunmalar

- (107) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

Usule Yönelik Savunmalar

- Öneri raporumun Kurulun soruşturma açılması kararına esas teşkil eden ilk kaynak niteliğinde olduğu, Kurulun nihai kararına etki edebilecek belgelerden birisi olduğu, bu nedenle öneri raporumun silahların eşitliği ilkesi kapsamında teşebbüsler için büyük öneme sahip olduğu; öneri raporumun soruşturma bildiri ile birlikte AKKİM'e gönderilmemesi sebebiyle silahların eşitliği ilkesinden doğan haklarının dolayısıyla savunma haklarının kısıtlandığı, ayrıca bu durumun 4054 sayılı Kanun'un 44/2 maddesine aykırılık teşkil ettiği.

Esasa Yönelik Savunmalar

a. AKKİM'in Rekabeti Kısıtlayıcı Bir İletişime Taraf Olduğunu Gösteren Herhangi Bir Delil Bulunmadığı

- AKKİM'in soruşturmaya taraf olan teşebbüslerden hiçbiri ile rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir iletişiminin bulunmadığı, soruşturma bildiriminde Bulgu-1 ve Bulgu-2'de yer alan ifadelere ilişkin olarak, her ikisinin de AKKİM tarafından soruşturma konusu ürünlerin fiyatlandırılması aşamasında esasen üretim maliyetlerinin göz önünde bulundurulduğunu gösterdiği,
- Bulgu-1'de yer alan iletişimin gerçekleştiği dönemde AKKİM'in alüminyum sülfat üretim maliyetlerinin önemli ölçüde artış göstermesi sebebiyle takip eden dönemdeki olası maliyet artışlarından olumsuz etkilenmemek adına AKKİM tarafından, TL bazında sabit fiyat teklifi talep edilen ihalelere yüksek teklif verilmesi yoluna gidildiği, bunun sebebinin ise ilgili dönemde, TL'nin gelecek dönemde ABD Doları karşısında daha fazla değer kaybedebileceği yönündeki tahminlerin ağır basmasının olduğu, TL'nin değer kaybı yaşadığı dönemlerde, tüm girdileri ithalata bağlı olan ürünlere yönelik olarak TL bazında uzun dönemli sabit fiyat garantisi verilmesinin riskli olduğu dikkate alındığında, AKKİM'in bu tutumunun rasyonel olduğu,
- AKKİM'in alüminyum sülfat ürününün en önemli hammaddesi niteliğinde olan sülfürik asidin üretimini gerçekleştirmediği ve bu ürünü üçüncü taraflardan tedarik ettiği, Türkiye'de sülfürik asit ürününün ana tedarikçisinin ise aynı zamanda alt pazar niteliğindeki alüminyum sülfat pazarında AKKİM'in rakibi olan HİCRİ ERCİLİ olduğu, esasen sülfürik asit ürününü HİCRİ ERCİLİ'den temin etmek durumunda olmanın AKKİM'i alüminyum sülfat pazarında önemli bir rekabetçi dezavantaja soktuğu, AKKİM'in bu dezavantajlı durumdan kurtulabilmek adına sürekli olarak alternatif sülfürik asit tedarik kaynaklarını incelediği,
- Bulgu-1'de yer alan iletişimin AKKİM'in fiyatlama kararlarında, ihale dönemi boyunca hammadde fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler ve hammaddenin büyük bir bölümünün ABD Doları'na endeksli olarak tedarik ediliyor olması sebebiyle TL'nin dolar karşısındaki değeri hususlarının, AKKİM tarafından zarar etmemek amacıyla verilen tekliflerde göz önünde bulundurulduğunu gösterdiği,
- HİCRİ ERCİLİ'nin AKKİM'in en önemli sülfürik asit tedarikçisi olduğu ve iki teşebbüs arasında bu durumdan kaynaklanan bir ticari ilişkinin bulunduğu, bu nedenle AKKİM ile HİCRİ ERCİLİ'nin çeşitli zamanlarda sülfürik asit alımına yönelik toplantılar yapmasının kaçınılmaz olduğu, nitekim bahsi geçen toplantılara AKKİM tedarik zinciri müdürünün katılmış olmasının, bu toplantıların sülfürik asit alımına ilişkin olduğunun ispatı niteliğinde olduğu, ayrıca söz konusu toplantı tarihlerinin hemen akabinde AKKİM'in, HİCRİ ERCİLİ'nin de aralarında bulunduğu çeşitli teşebbüslerden sülfürik asit alımı gerçekleştirdiği,
- HİCRİ ERCİLİ ile 2015 ve 2016 yıllarında gerçekleştirilen görüşmelerin Ağustos-Ekim 2018 tarihindeki fiyat artışları ile bağdaştırılmayacağı, yine 05.12.2018 tarihinde gerçekleştirilen görüşmenin de fiyat artış döneminin üç ay sonrasına tekabül etmesinden dolayı bu toplantının da fiyat artışları ile ilgili olduğu şeklinde bir değerlendirmenin yapılamayacağı, söz konusu toplantıların AKKİM'in HİCRİ ERCİLİ ile rekabete aykırı bir uzlaşma içinde olduğuna ilişkin bir iddiaya dayanak teşkil etmeyeceği,

- Rakipler arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma veya uyumlu eylemin varlığından söz edilebilmesi için; rekabeti engelleme, bozma yahut kısıtlama amacı taşıyan bir iletişimin olması ve bu iletişimin açık ve tutarlı delillerle ortaya konulması gerektiği, bu çerçevede AKKİM'in rakipleri ile uzlaştığı yönünde bir iddianın ileri sürülemeyeceği, ilaveten AKKİM'in piyasa davranışlarının rasyonel ekonomik gerekçelere dayandığı, dolayısıyla piyasa davranışları üzerinden bir analiz yapıldığında dahi, AKKİM'in rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya taraf olduğuna dair bir emarenin bulunmadığı.

b. Soruşturma Konusu Ürünlere ve Bunların Fiyatlanmasına Yönelik Açıklamalar

- Soruşturma konusu ürünlerin belediyelere satışının (i) ihale ile satış veya (ii) doğrudan satış olmak üzere iki farklı yöntemle gerçekleştirildiği, ihale ile satışlarda TL üzerinden uzun dönemli sabit fiyat garantili teklifler sunulduğu, dolayısıyla ilgili ürünlerin hammaddelerinin büyük bir çoğunluğunun ithalat yoluyla temin eden AKKİM'in, özellikle TL'nin değer kaybetmesi halinde meydana gelebilecek zararların önüne geçebilmek adına ihalelere teklif sunarken geleceğe dönük kur oranlarına ilişkin bir öngöründe bulunmak zorunda olduğu, ilaveten sabit fiyat garantili ihalelerde kur riski kadar hammadde maliyetlerinde meydana gelebilecek artış risklerinin de önem arz ettiği,

Alüminyum Sülfat

- Alüminyum sülfat ürünü bakımından AKKİM'in fiyatlama politikasının şekillenmesinde rol oynayan ana parametrenin, temel hammadde niteliğindeki alüminyum hidroksit ve sülfürik asit maliyetleri olduğu, AKKİM tarafından üretilmeyen bu hammaddelerin her ikisinin de yurt dışından ithal edildiği, dolayısıyla bu ürünlerin fiyatlarının Dolar'a endeksli olduğu ve döviz kurlarındaki hareketlerin alüminyum sülfat ürününün üretim maliyetini doğrudan etkilediği,
- TL'nin 2018 yılından itibaren sürekli olarak değer kaybettiği ve 2018 yılının Ağustos ayında ABD Doları kurunun çok kısa bir sürede aşırı derecede arttığı, 2018 yılında kurda gerçekleşen değişimlerin ilgili dönemde alüminyum sülfat ürününün maliyetlerinde ciddi oranda bir artışa neden olduğu ve AKKİM gibi temel girdileri ithalata bağımlı olan ürünleri TL bazında satan teşebbüsleri zarara uğrattığı, öte yandan AKKİM'in 2018 yılında alüminyum sülfat ürünü bakımından katlandığı maliyet artışlarının aynı zamanda girdi fiyatlarındaki artışlardan da kaynaklandığı,
- Kur riskinin yüksek olduğu ve Dolar bazındaki girdi fiyatlarında artış yaşanan dönemlerde, TL bazında sabit fiyat garantisi verilmek suretiyle teklif verilen ihalelerin AKKİM için son derece riskli bir hal aldığı, AKKİM'in bu ihalelere teklif verirken yukarıda değinilen riskleri doğru biçimde yönetemediği takdirde büyük zarara uğrayabildiği,
- Teşebbüslerin zaman zaman kritik ihaleleri kazanabilmek adına zararına teklif vermelerinin söz konusu olabildiği, AKKİM'in 2017 yılında gerçekleştirilen İSKİ ihalesinde alüminyum sülfat ürünü bakımından önemli bir zarara uğradığı; AKKİM'in aylık bazdaki ortalama satış fiyatları incelendiğinde, özellikle 2018 yılının Mayıs ayından itibaren AKKİM'in birim maliyetlerinin sürekli artmasına rağmen fiyatların aynı yönde artmadığı ve AKKİM'in sürekli zarar ettiği,

Demir III Klorür ve Mayi Klor

- Türkiye'deki kostik fiyatlarının da ithalat fiyatlarına bağlı olarak belirlendiği, AKKİM'in özellikle 2017 ve 2018 yıllarındaki demir III klorür ve mayi klor fiyatlama politikalarının, klor üretimi sırasında yan ürün olarak ortaya çıkan kostik fiyatlarının değerlendirilmesi suretiyle belirlendiği,
- AKKİM'in özellikle 2017 yılı boyunca fiyatları artan ve 2018 yılının başlarında rekor fiyat seviyelerine ulaşan kostik ürününü mümkün olduğunca fazla miktarda piyasaya arz edebilmek adına, daha çok klor üretimi gerçekleştirme yönünde bir strateji izlediği, kostik ürününün ancak klor ile birlikte üretilen bir ürün olduğu,
- Dolayısıyla bu stratejinin AKKİM'in kuru klor kullanılarak elde edilen demir III klorür ve mayi klorür ürünlerini zararına ve hatta bedelsiz olarak satmayı göze aldığı anlamına geldiği, esasen demir III klorür ve mayi klor ürünlerinin satışına ilişkin 2017 yılında gerçekleşen bazı ihalelerde olağandışı seviyelerde düşük fiyatların oluşmuş olmasının tamamen bu durumdan kaynaklandığı,
- Eylül 2018'i takiben kostik fiyatlarında yaşanan düşüş ile birlikte AKKİM'in stoklarında bulunan demir III klorür ve mayi klor ürünlerini, 2017 yılından farklı olarak maliyetlerini karşılayacak ve kâr getirecek fiyatlardan satma yönünde bir politika benimsediği,
- Dolayısıyla AKKİM'in 2017 yılındaki ihaleler kapsamında demir III klorür ve mayi klor ürünlerinde zararına satışlar gerçekleştirmesinin, Eylül 2018'i takiben demir III klorür ve mayi klor ürünlerindeki ihalelerde yeniden kâr etmeyi amaçlayan fiyatlar benimsemeye başlamasının, herhangi bir uzlaşmanın değil pazar dinamiklerinin bir sonucu olduğu,
- Ayrıca TL'nin Dolar karşısında yaşadığı değer kaybı, elektrik fiyatları ve nakliye masraflarının artması, ihalelerin sabit fiyatla ve TL üzerinden gerçekleştirilecek olmasının AKKİM tarafından uygulanan demir III klorür ve mayi klor fiyatlarının yükselmesinde etkili olduğu,
- Ayrıca, AKKİM'in ilgili ürünlerin tamamından elde ettiği kâr incelendiğinde, ilgili dönemde kostik ürününden elde edilen kâr ile mayi klor ve demir III klorür ürünlerinden elde edilen düşük (kimi zaman negatif) kârlılığı karşılama yoluna gittiğinin görüldüğü, bu hususun da AKKİM'in fiyatlamasının rakiplerle uzlaşma halinde belirlendiğini değil, aksine teşebbüsün tek taraflı ve ticari rasyonel kararları çerçevesinde oluşturulduğunu gösterdiği.

(108) Ayrıca teşebbüsün savunmasında demir III klorür ürününe ilişkin Ankara ve Manisa ihaleleri; mavi klor ürününe ilişkin Ankara, İzmir, Eskişehir, Mersin, Balıkesir, Ordu ihaleleri çerçevesinde yukarıda dile getirilen hususları da içeren il bazında ayrı ayrı açıklamalar yapılmıştır.

I.5.2. Değerlendirme

- (109) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası, soruşturma bildirimi çerçevesinde önaraştırma raporunun soruşturma taraflarına gönderilmesini şart koşmamakta, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi verilmiş olmasını gerektirmektedir. Ayrıca 2010/3 sayılı Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırların Korunmasına İlişkin Tebliğ'in tanımlamalarıyla Kurum içi yazışma olan önaraştırma raporu yine Tebliğ ile şekillenen Kurulumuz içtihadı çerçevesinde aklayıcı ya da suçlayıcı delil niteliğinde kabul edilmemektedir.
- (110) Bulgu 1 ve 2'nin, iktisadi analizler ile birlikte değerlendirilmesi sonucunda, Bulgu-1'deki yazışmanın tarihi olan 04.07.2018'de başka bir belediyenin fiyatı belirlenirken,

AKKİM'in daha önceki bir tarihte ASKİ'ye yönelik olarak yüksek bir teklif oluşturduğunu bizzat ifade ettiği; dolayısıyla, Ekim ayında gerçekleşen ASKİ ihalesi için fiyat teklifinin 04.07.2018 tarihinden önce oluşturulduğu, bu nedenle verilen teklifin "dolar kurunun aşırı yükseldiği" gerekçesine ve aşırı yükseleceği beklentisine bağlanmasının makul olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca ASKİ'ye iki firma tarafından verilen tekliflerin ilgili dönemdeki maliyet artışlarıyla, döviz kuru artışlarıyla açıklanamadığı, diğer belediyelerin 2017 yılı ile 2018 yılı alım fiyatları karşılaştırıldığında artışın, Ankara Belediyesinin alım fiyatlarındaki artışın çok gerisinde olduğunun görüldüğü, keza iki firmaların incelen dönemdeki genel ortalama alüminyum sülfat artış oranlarının da Ankara Belediyesine verilen tekliflerin artış oranından çok daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında, alüminyum sülfat ürününe ilişkin olarak AKKİM'in HİCRİ ERCİLİ ile rekabete aykırı bir danışıklık içinde olmadığına yönelik savunmalar kabul edilebilir bulunmamıştır.

- (111) Bu çerçevede alüminyum sülfat ürünü bakımından soruşturma tarafı teşebbüslerden AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ'nin anılan ihalede danışıklı hareket ederek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine varılmıştır.
- (112) Soruşturmaya konu olan diğer ürün ve ihaleler bakımından yapılan değerlendirmelere yukarıda ayrıntılı bir şekilde yer verilmiş olup, diğer ürün ve ihaleler bakımından herhangi bir ihlal tespiti yapılmamıştır.

I.5.3. KORUMA KLOR Tarafından Yapılan Savunmalar

- (113) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:
- 2016 yılından itibaren regülasyon uyum çalışmalarının getirdiği ek maliyetlerin oluştuğu, keza 2017 yılının ikinci yarısından itibaren ise, enerji maliyetindeki öngörülemez artış ile, 2018 yılının Haziran ayından itibaren de döviz kuru ve enflasyondaki hızlı artış nedeniyle, maliyet girdilerinin dönemsel olarak aniden yükseldiği, dolayısıyla fiyat artışlarının yapılmasının ekonomik ve rasyonel gerekçelerinin bulunduğu,
 - Arzın yüksek olduğu 2017 yılında KORUMA KLOR'un ürün fiyatlarında düşüş gerçekleştiği, 2017 yılında klor üretimini maksimumda tutmak için mayi klor ve klorlu bileşik sınıfındaki demir III klorür ürününün fiyat seviyesinin düşük tutularak piyasada arzı kısıtlı olan kostik üretimini artırmaya çalıştığı, klor ve demir III klorür maliyetinin altındaki fiyatların kostik fiyatındaki kârlılıktan karşılandığı,
 - Klor ürününün fiyatının kostik arzı ve fiyatı ile doğrudan bağlantısı olduğu, kostik fiyatlarının yüksek seyrettiği 2017 yılında kostik üretimini artırmak amacıyla klorun maliyetinin altında fiyatlandırıldığı, bu durumun ihale tekliflerine doğrudan yansdığı,
 - 2018 yılı içerisinde doğalgaz fiyatlarının, döviz kurundaki artışın da büyük etkisiyle yükseldiği, bu durumun maliyetleri de etkilediği.

Mayi Klor Ürünü Özelinde Yapılan Savunma

- KORUMA KLOR'un kazanmış olduğu 2016-2017 tarihli tüm ihalelerde verdiği teklifin, idare tarafından belirlenen yaklaşık maliyetin altında en avantajlı teklif olduğu, dolayısıyla KORUMA KLOR'un maliyetin çok üzerinde bir fiyatlandırma yaptığını iddia etmenin rasyonel olmadığı,
- 2017 yılındaki fiyat gerilemesinin uluslararası piyasanın etkisinden ve 2017 yılında kostik arzının daralmış olmasından kaynaklandığı,

- İhalelerin bir seferlik mal alım ihaleleri değil, ihale sonrasında en az 12 aylık süre ile mal satımının üstlenildiği ihaleler olduğu, bu nedenle 12 aylık sürede doğabilecek maliyet artışlarının da göz önüne alınarak bir fiyat çalışması yapıldığı,

Demir III Klorür Ürünü Özelinde Yapılan Savunmalar

- 2018 yılında yapılan bazı ihalelerde demir III klorür ürününün fiyatının bir önceki yıla göre arttığı belirtilse de söz konusu ihalelerde kazanan firmanın KORUMA KLOR olmadığı,
- Özellikle 2018 yılında demir III klorürün maliyet kalemlerinden biri olan demir fiyatının da ciddi şekilde arttığı, Eylül 2018 döneminde döviz kurlarında yaşanan artışın etkisi ile demirde ciddi bir fiyat artışı yaşandığı,
- Demir III klorür için KORUMA KLOR'un kazanmış olduğu tüm ihalelerde, KORUMA KLOR'un vermiş olduğu teklifin, idare tarafından belirlenen yaklaşık maliyetin altında en avantajlı teklif olduğu, dolayısıyla KORUMA KLOR'un maliyetin üstünde bir fiyat belirlediği iddiasının rasyonel olmadığı,
- İhalelere teklif sunulan tarihteki maliyetin sözleşmenin devam ettiği sürede döviz kurlarındaki ve diğer maliyet kalemlerindeki artışa bağlı olarak artış gösterdiği, yaşanan artışın ana sebebinin demir fiyatlarının döviz kuruna bağlı olarak artması olduğu.

I.5.4. Değerlendirme

- (114) Soruşturma konusu iddialara yönelik tespit ve değerlendirmelere yukarıda ayrıntılarıyla yer verilmiş olup, bu değerlendirmeler çerçevesinde KORUMA KLOR tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.5.6. IRMAK KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar

- (115) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

- Sadece 2018 yılı ile 2017 yılı fiyatlarının karşılaştırılarak demir III klorür ve mayi klor ürünleri için fiyat artışlarının ciddi artışlar olduğunu ileri sürmenin hatalı olduğu, 2017 yılında fiyatların 2016 yılına göre önemli miktarda düşmüş olduğu, 2018 yılı fiyatları 2016 yılı fiyatları ile karşılaştırıldığında ürünlerdeki fiyat artışlarının gerçekte çok daha düşük ve makul düzeylerde kaldığının görüleceği,
- IRMAK KİMYA'nın 2017 yılında, (.....) TL/ton'dan aldığı demir III klorür ürününü Adana B.Ş.B.'ye 300 TL/ton'dan satarken, (.....) TL/ton'dan aldığı mayi klorür ürününü ise 390 TL/ton'dan sattığı; bu hesaplamada ürün maliyeti dışında diğer maliyet kalemlerinin hiç birinin dikkate alınmadığı göz önünde bulundurulduğunda, şirketin 2017 yılında neredeyse maliyet altı satış gerçekleştirdiğinin görüldüğü;
- 2018 yılına gelindiğinde ise IRMAK KİMYA, (.....) TL/ton'dan aldığı demir III klorür ürününü Adana B.Ş.B.'ye 625 TL/ton'dan satarken (.....) TL/ton'dan aldığı mayi klorür ürününü ise 2,700 TL/ton'dan sattığı, dolayısıyla IRMAK KİMYA açısından 2018 yılındaki fiyat artışlarının en önemli nedeninin, alış maliyetlerindeki artışlar olduğu, diğer bir nedenin ise 2017 yılındaki neredeyse maliyet altı satış yapma stratejisinin terk edilerek 2018 yılında makul bir kâr elde etme stratejisinin izlenmesi olduğu,
- 2018 yılında Adana B.Ş.B.'nin gerçekleştirdiği 2018/41 kayıt numaralı ihalede IRMAK KİMYA'nın yaklaşık maliyet bedelinin dörtte üçünden daha düşük bir bedelle ihaleyi kazanmış olduğu;

I.5.7. Değerlendirme

- (116) Soruşturma konusu iddialara yönelik tespit ve değerlendirmelere yukarıda ayrıntılarıyla yer verilmiş olup, bu değerlendirmeler çerçevesinde IRMAK KİMYA tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.5.8. AYKİMSAN Tarafından Yapılan Savunmalar

- (117) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:
- İhalelere verilen fiyatların yalnızca bir önceki yıl ile karşılaştırılmasının hatalı olduğu; belediye ihalelerine ilişkin ilanların her yıl benzer tarihlerde yapılması sonucunda fiyat değişimlerinin de aynı dönemlere denk gelebildiği, bazı yıllarda oluşabilen üretim fazlası, sektörün döviz hassasiyetinin çok yüksek olması, üretici firmaların girdi maliyetleri, belediyelerdeki siyasi belirsizlik ve tahsil kabiliyeti riskleri gibi nedenlerin yanı sıra firmaların kendine özgü işletmesel kararlarının verilen tekliflerde etkili olduğu,
 - Fiyatların artış oranlarının benzerlik göstermediği, bununla birlikte döviz seyrine bağlı olarak tüm firmalar açısından yukarı seyreden fiyatlamanın olduğu, ancak bu durumun sonucu ortaya çıkan fiyat artışının tek başına uyumlu eylemin varlığı için yeterli olmadığına emsal kararlarla ortaya konulduğu³³,
 - AYKİMSAN'ın teklif verirken sadece teklif verdiği dönem koşullarını değil, ortalama bir yıl sonraki durumu da, bu süre boyunca aynı rakamlarla ürün sağlama taahhüdüne girdiğinden dikkate aldığı,
 - Demir III klorürün ana girdisinin demir olduğu, döviz üzerinden temin edilen demirde 2018 başında çok ciddi bir artış olması sebebiyle AYKİMSAN'ın da üreticiden alım fiyatlarının oldukça yükseldiği³⁴,
 - Yalnızca bir önceki yılın baz alınarak karşılaştırılma yapılmasının hatalı olduğu, hammadde fiyatındaki genel artış ve ihalenin özel durumları göz önünde tutulduğunda fiyatlarda olağan dışı bir artış olmadığına açıkça görüldüğü
 - Demir III klorür ürününe yönelik İzmir ve Diyarbakır ihalelerinde, AYKİMSAN'ın teklifi ile yaklaşık maliyet arasındaki büyük farkın dahi tek başına AYKİMSAN'ın fiyatlarını aşırı biçimde artırmadığını ispatlar nitelikte olduğu,
 - 2018 yılı Diyarbakır ihalesinin, hammadde fiyatlarındaki genel artış, sözleşme süresinin çok daha uzun bir dönemi kapsaması, belediyedeki özel durum sebebiyle yönetsel belirsizlik taşıması, döviz kurundaki gelecek dönem belirsizlik, taşıma maliyetlerinin terör riski sebebiyle yüksekliği vb. hususlar göz önüne alınarak yaklaşık maliyetin çok altında en avantajlı fiyat teklifi verilerek kazanıldığı, dolayısıyla AYKİMSAN'ın uyumlu eylem davranışında bulunmadığının açık olduğu,

I.5.9. Değerlendirme

- (118) Soruşturma konusu iddialara yönelik tespit ve değerlendirmelere yukarıda ayrıntılarıyla yer verilmiş olup, bu değerlendirmeler çerçevesinde AYKİMSAN tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.5.10. HİCRİ ERCİLİ Tarafından Yapılan Savunmalar

- (119) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

³³ Kurulun 01.11.2018 tarih ve 18-41/651-317 sayılı kararı.

³⁴ Kurulun 01.11.2018 tarih ve 18-41/656-320 sayılı kararı.

- İddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi paylaşılmadığından savunma haklarının kısıtlandığı,
- AKKİM ile Feralco'nun 1 Temmuz 2013 tarihinde %50-50 hisseli olarak AKFERAL isimli bir ortak girişim kurduğu, yeni kurulan bu ortak girişimin, HİCRİ ERCİLİ ile 2015 yılının başında iletişime geçtiği ve HİCRİ ERCİLİ'nin alüminyum sülfat üretim işini almak istediklerini bildirdiği, bu süre zarfında HİCRİ ERCİLİ Genel Müdürü İbrahim Barbaros ile AKKİM yönetimi arasında 3-4 toplantı yapıldığı, Kurumun tespit ettiği 06.01.2015 ve 20.01.2015 tarihli toplantıların da bu toplantılardan ikisi olduğu, söz konusu süreç içinde HİCRİ ERCİLİ'nin AKKİM tarafından yöneltilen bu teklifi olumsuz karşıladığı,
- Bu görüşmelerin nihayete ermesinden yaklaşık bir sene sonra, AKFERAL'in (AKKİM) bu sefer kendi alüminyum sülfat işini HİCRİ ERCİLİ'ye satmak için tekrar girişimde bulunduğu, 24.03.2016 tarihli toplantının gündeminin de HİCRİ ERCİLİ'nin AKFERAL'in (AKKİM) alüminyum sülfat işini alıp almayacağı olduğu, HİCRİ ERCİLİ'nin bir sene önce kendi alüminyum sülfat işini satmayı reddettiği gibi AKFERAL'in (AKKİM) alüminyum sülfat işini de almayı kabul etmediği,
- AKKİM'in aynı zamanda HİCRİ ERCİLİ'nin müşterisi olduğu, HİCRİ ERCİLİ'den dönem dönem sülfürik asit ve çeşitli kimyasalların nakliyesini talep ettiği, AKKİM ile 05.12.2018 tarihinde yapılan toplantının amacının da HİCRİ ERCİLİ'nin müşterilerine sağladığı bu ürün ve hizmetlerin müzakere edilmesi olduğu, HİCRİ ERCİLİ'yi temsilen Genel Müdür (.....) AKKİM yönetimi ile yaptığı toplantıda, o dönem AKKİM'in ihtiyaç duyduğu sülfürik asit ve sülfürik asit taşımacılığı ihtiyaçlarını müzakere ettiği; ayrıca AKKİM'in aynı dönemde ciddi miktarda amonyak nakliyesi gerçekleştirmesi gerektiği, söz konusu toplantıda bu amonyak nakliyesine ilişkin de ticari müzakereler yapıldığı, HİCRİ ERCİLİ tarafından 05.12.2018 tarihli toplantı sonrasında AKKİM'e verilen sülfürik asit ve amonyak nakliye hizmetlerine ilişkin faturaların sunulduğu,
- HİCRİ ERCİLİ'nin Türkiye'nin önde gelen kimyasal nakliyecilerinden birisi olduğu; bu nedenle AKKİM gibi kimyasal madde üreticileri ile sürekli devam eden bir müşteri ilişkisi bulunduğu, dolayısıyla AKKİM'in, HİCRİ ERCİLİ ile çalışmak istemesinin doğal olduğu, sadece AKKİM değil, soruşturmaya konu diğer teşebbüslere de dönem dönem benzer hizmetleri HİCRİ ERCİLİ'nin verdiği,
- HİCRİ ERCİLİ'nin soruşturma heyetinin iddia ettiği gibi rakipleriyle, alüminyum sülfat fiyatlarının artırılması için bir görüşme yapmış olduğu bir an için varsayılsa dahi söz konusu görüşmenin, fiyat artışının meydana geldiği Eylül- Ağustos 2018'in hemen öncesinde gerçekleşmesinin gerekeceği, herhangi bir şirketin, 3,5 sene öncesinden bir ürünün fiyatlarının belirlemesinin mümkün olmadığı,
- Bulgu-3'te yer alan Şirket Müdürü (.....)'in (.....) ile yaptığı yazışmanın sülfürik asit fiyatlarına ilişkili olduğu, (.....)'nın HİCRİ ERCİLİ'nin sülfürik asit müşterileri arasında yer aldığı, bu yazışmadaki hususun alüminyum sülfat ile ilişkilendirilmesinin hukuken doğru olmadığı, yazışmadaki ifadelerin HİCRİ ERCİLİ'nin sülfürik asit satışı yaptığı bir müşterisiyle yürüttüğü pazarlığa ilişkin olduğunun ortada olduğu; rekabet hukuku açısından bir ihlali barındırmadığı,
- Tespit edilen fiyat artışlarının tamamen ekonomik gerekçelerle yapılmış olduğu, bu gerekçelerin girdi maliyetlerinde yaşanan artışlar, hammadde arzında yaşanan sıkıntılar ve ekonomik belirsizlik olarak temel üç başlık altında açıklanmasının mümkün olduğu,

- Fiyat artışı yapıldığı iddia edilen dönemde girdi maliyetlerinin ciddi bir biçimde arttığı, HİCRİ ERCİLİ'nin ASKİ'ye 2018 yılında yaptığı alüminyum sülfat satış fiyatındaki artışın %228 olarak tespit edilmiş olduğu ve bu sonuca aynı Belediyeye 2017 yılında yapılan satış fiyatı karşılaştırılarak ulaşıldığı, 2017 yılında adı anılan Belediyeye yapılan satışın 11.04.2017 tarihinde gerçekleştirilen ihaledeki fiyat olup, 2018 yılında yapılan teslimin de 10.10.2018 tarihinde yapılan ihalede oluşan fiyat olduğu,
- Alüminyum sülfat üretiminde kullanılan girdilerin sülfürik asit, alüminyum hidroksitin, su, işçilik, elektrik olduğu, bunlardan sülfürik asit ve alüminyum hidroksitin HİCRİ ERCİLİ tarafından doğrudan ithal edilerek sağlandığı, bu nedenle bu hammaddelerin uluslararası piyasadaki fiyat dalgalanmalarının imal edilen alüminyum sülfat üretim maliyetlerini değiştirdiği, ayrıca bu hammaddelerin ithal edilip üretime sevk edilinceye kadar geçen sürede meydana gelen fiyat değişikliklerin yarattığı finansal riskin de üretim maliyetlerini değiştirdiği, zira bu hammaddelerin toplam üretim maliyetinin yaklaşık %75'ini temsil ettiği,
- Ankara Belediyesi'nin ihaleyi düzenlediği dönemler (2017 Nisan/ 2018 Ekim) esas alındığında; alüminyum sülfatın temel hammaddelerinden sülfürik asitin maliyetinin %199, alüminyum hidroksitin maliyetinin %50 oranında artış gösterdiği, diğer önemli maliyet kalemlerinden olan elektrik fiyatlarının karşılaştırılan aynı dönemde yaklaşık %72, işçilik maliyetlerinin %14 arttığı, yapılan maaş zamlarının SGK primleri ve sair vergilerle birlikte ortalama %60 artış gösterdiği, ayrıca alüminyum sülfatın nakliye maliyetlerine ilişkin olarak motorin fiyatlarındaki artış oranının yaklaşık %37 olduğu, ABD Doları kurunun %64 arttığı,
- Öte yandan söz konusu kıyaslamaya esas alınan bedeller karşılaştırıldığında, HİCRİ ERCİLİ'nin ASKİ'ye 10.10.2018 tarihine kadar yaptığı teslim bedellerinden özellikle son aylarda ciddi zarar ettiği, zira bu hususun ASKİ'ye iletildiği ve ASKİ'nin de ihale şartnamesinde belirtilen %20 ek kontenjan hakkını kullanmaktan vazgeçtiği,
- 10.10.2018 tarihindeki ihalede HİCRİ ERCİLİ'nin önceki ihale döneminin son aylarında maruz kaldığı zararı ve ihalenin toplam 1,5 yıllık bir süreyi kapsamasını da dikkate alarak riskleri kapsayacak şekilde bir fiyat teklif ettiği,
- Soruşturma bildiriminin konu aldığı dönemin, uluslararası piyasada hammadde arzı bakımından ciddi sıkıntıların olduğu bir dönem olduğu, ilave olarak, iç pazarda yaşanan birtakım gelişmeler neticesinde, iç pazardaki hammadde ihtiyacının artış gösterdiği, Metanikel, ETİ Maden, AnaGold gibi firmaların 2018 yılında ciddi miktarda sülfürik asit alımı yaparak iç pazarda sülfürik aside olan talebi ciddi anlamda artırdığı, yaşanan arz sıkıntısı ile birleştiğinde bu talep patlamasının da hammadde fiyatlarını yukarı çektiği ve piyasada hammaddeye erişimin zorlaşmasını sağladığı,
- ASKİ'nin ihaleye çıktığı tarihin, ülkenin son yıllarda yaşadığı en büyük ekonomik şoklardan birisinin yaşandığı döneme denk geldiği, bu dönemde döviz fiyatlarında yaşanan dalgalanmanın beraberinde ciddi finansal belirsizlikleri getirdiği, söz konusu ihale şartnamesi incelendiğinde, yapılan tekliflerin TL üzerinden ve 1,5 yıl sabit olacak şekilde verildiğinin görülebileceği; HİCRİ ERCİLİ'nin her basiretli tacirin yapacağı gibi oluşan bu finansal riski fiyatlarına yansıttığı, söz konusu dönemde birçok ekonomistin ve kredi çalışması yapan bankaların yılsonu Dolar öngörülerinin 7,5- 8 TL arasında olduğu,

- Belediyelerin ödeme güç ve vadelerinin de tekliflerin belirlenmesinde dikkate alındığı.

I.5.11. Değerlendirme

- (120) HİCRİ ERCİLİ'ye 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yapılan soruşturma bildiri ile iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgi verilmiştir.
- (121) Bulgu-1 ve 2'nin, iktisadi analizler ile birlikte değerlendirilmesi sonucunda, Bulgu-1'deki yazışmanın tarihi olan 04.07.2018'de başka bir belediyenin fiyatı belirlenirken, AKKİM'in daha önceki bir tarihte ASKİ'ye yönelik olarak yüksek bir teklif oluşturduğunu bizzat ifade ettiği; dolayısıyla, Ekim ayında gerçekleşen ASKİ ihalesi için fiyat teklifinin 04.07.2018 tarihinden önce oluşturulduğu, bu nedenle verilen teklifin "dolar kurunun aşırı yükseldiği" gerekçesine ve aşırı yükseleceği beklentisine bağlanmasının makul olmadığı değerlendirilmektedir. Ayrıca ASKİ'ye iki firma tarafından verilen tekliflerin ilgili dönemdeki maliyet artışlarıyla, döviz kuru artışlarıyla açıklanamadığı, diğer belediyelerin 2017 yılı ile 2018 yılı alım fiyatları karşılaştırıldığında artışın, Ankara Belediyesinin alım fiyatlarındaki artışın çok gerisinde olduğunun görüldüğü, keza iki firmaların incelenen dönemdeki genel ortalama alüminyum sülfat artış oranlarının da Ankara Belediyesine verilen tekliflerin artış oranından çok daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında, alüminyum sülfat ürününe ilişkin olarak AKKİM'in HİCRİ ERCİLİ ile rekabete aykırı bir danışıklık içinde olmadığına yönelik savunmalar kabul edilebilir bulunmamıştır.
- (122) Bu çerçevede alüminyum sülfat ürünü bakımından soruşturma tarafı teşebbüslerden AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ'nin anılan ihalede danışıklı hareket ederek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri kanaatine varılmıştır.
- (123) Soruşturmaya konu olan diğer ürün ve ihaleler bakımından yapılan değerlendirmelere yukarıda ayrıntılı bir şekilde yer verilmiş olup, diğer ürün ve ihaleler bakımından herhangi bir ihlal tespiti yapılmamıştır. Ayrıca Bulgu-3 herhangi bir rekabet ihlali iddiasına dayanak yapılmamış, ilgili belgeye, alüminyum sülfatın en önemli girdilerinden biri olan sülfürik asitin tedarikine ilişkin olarak yurt içi ve yurt dışı piyasalarda yaşanan gelişmeleri konu alması yönüyle yer verilmiştir.

I.5.12. MAY ASİT Tarafından Yapılan Savunmalar

- (124) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:
- 2017 yılında İzmir B.Ş.B'ye tedarik edilen alüminyum sülfatın tonunun 617 TL'den satıldığı, artış oranının ihaleyi kazanan firmanın fiyatına göre değil MAY ASİT'in 2016 yılı teklif fiyatı olan 550 TL'ye göre değerlendirilmesi gerektiği, böylece ilgili artış oranının %12,18 oranında gerçekleştiğinin görüleceği ve bu artış oranının da enflasyon rakamlarına paralel olduğu,
 - Ortalama aylık maliyetlerinin (.....) TL, ortalama satış fiyatlarının (.....) TL, ortalama karlarının ise %(.....) olduğu, kar miktarlarının minimal olduğu, hammaddelerin döviz cinsinden temin edilmesinden kaynaklı fiyatların da buna bağlı olarak artış gösterdiği.

I.5.13. Değerlendirme

- (125) Soruşturma konusu iddialara yönelik tespit ve değerlendirmelere yukarıda ayrıntılılarıyla yer verilmiş olup, bu değerlendirmeler çerçevesinde MAY ASİT tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.5.14. SULFERT KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar

(126) Yapılan savunmalarda özetle aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

- SULFERT KİMYA'nın asıl faaliyetlerinin yurt dışı pazarında sürdürüldüğü ve sürdürülmeye devam edildiği, SULFERT KİMYA'nın yurt içinde sattığı alüminyum sülfat miktarının çok az olduğu,
- Fiyat değişimindeki asıl sebebin girdi maliyetlerinin değişmesi olduğu, giderlerin brüt satış bedelinden çıkarılması halinde satış bedelinin piyasa koşullarına uygun ve rekabete hanel getirmeyecek şekilde olduğu,
- Üretilen ürünün ham maddesinin hidroksit ve asit olduğu, Türkiye'de SULFERT KİMYA ve pek çok firmanın hidroksit ve asit alımlarının ABD Doları üzerinden gerçekleştirildiği, yurt dışından döviz üzerinden satın alınan ham maddelerin yurt içinde işlenerek TL üzerinden satılmasının da alüminyum sülfat fiyatları üzerinde artışa sebep olduğu,
- 2018 yılı döviz kurundaki ani yükselmelerin, TL'ye olan güvensizliğin artmasının da alüminyum sülfat fiyatları üzerinde etkili olduğu, artışların dünya fiyatlarına endeksli yükselmeler ile aynı oranda olduğu, dolayısıyla fiyatlardaki artışın en önemli sebebinin ham madde sorunu olduğu.

I.5.15. Değerlendirme

(127) Soruşturma konusu iddialara yönelik tespit ve değerlendirmelere yukarıda ayrıntılarıyla yer verilmiş olup, bu değerlendirmeler çerçevesinde SULFERT KİMYA tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

I.6. İdari Para Cezasının Tespitine İlişkin Değerlendirme

(124) Dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, Ankara Belediyesi'nin 2018 yılı ihalesinde danışıklı hareket edilmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil ettiği tespit edildiğinden söz konusu eyleme taraf olan AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ'ye aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) hükümlerine göre para cezası verilmesi gerekmektedir.

(125) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yılsonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir*" hükmüne yer verilmiştir.

(126) Ceza Yönetmeliği uyarınca nihai para cezası miktarı belirlenirken, öncelikle temel para cezası belirlenmelidir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasında temel para cezasının hesaplanması açısından "karteller" ve "diğer ihlaller" şeklinde bir ayırım yapıldığı görülmektedir. Ceza Yönetmeliği'nin 3. maddesinde kartel, "*Fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemler*" olarak tanımlanmıştır. İhlalin ihalede danışıklı hareketi konu alması nedeniyle, AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden eylemleri, "karteller" kategorisinde değerlendirilmiştir. Anılan madde hükmü çerçevesinde ilk olarak, yıllık gayrisafi gelirin (.....) ile (.....) arasındaki bir oran baz olarak belirlenmelidir. Ceza

Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrasında, bu oran belirlenirken ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususların dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Bu düzenlemeler çerçevesinde yapılan değerlendirmeler sonucunda temel para cezasına esas oran ihlal tarafı teşebbüsler bakımından (.....) olarak belirlenmiştir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde ihlalin süresinden dolayı herhangi bir artırıma gidilmemiş, böylelikle (.....) oranı aynı zamanda temel para cezası oranını oluşturmuştur.

Ceza Yönetmeliği'nin "Hafifletici Unsurlar" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında; "*Temel para cezası, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde kamu otoritelerinin teşvikinin veya diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, zarar görenlere gönüllü olarak tazminat ödenmesi, diğer ihlallere son verilmesi, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması gibi haller ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından ispatlanırsa, dörtte bir ile beşte üç arasında indirilebilir...*" düzenlemesi çerçevesinde tarafların alüminyum sülfata ilişkin cirolarının, toplam ciroları içindeki payına bakılmış ve 2019 yılında anılan ürüne ilişkin oranın AKKİM için (.....); HİCRİ ERCİLİ için ise (.....) olduğu anlaşılmıştır. Ceza takdiri yapılırken AKKİM için bu oranın düşüklüğü hafifletici unsur olarak dikkate alınmış ve yıllık gayri safi gelirin (.....) oranında olmak üzere para cezası verilmiştir.

J. SONUÇ

(127) 13.03.2019 tarihli ve 19-12/136-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1) Ak-Kim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2018 yılı ihalesinde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,
- 2) Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, ikinci fıkrası
 - a) uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirin takdire (.....) oranında olmak üzere, Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 11.214.051,26 TL
 - b) ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirin takdire (.....) oranında olmak üzere, Ak-Kim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 9.539.865,00 TL

idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

- 3) Aykimsan Hiçyılmaz Kiyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., İrmak Kimya Sanayi Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Sanayi Ltd. Şti., Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret A.Ş., May Asit Kimyevi Maddeler Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. ve Sulfert Kimya Sanayi Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediklerine dolayısıyla aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile,

20-50/693-304

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.